

Transnational Training Curriculum for pre-school ECEC staff

e-ISBN 978-86-68020-77-9

**Co-funded by
the European Union**

Numer projektu: 2022-1- KA220-SCH-7767B436

Finansowane przez Unię Europejską. Poglądy i opinie wyrażone przez autorów nie muszą odzwierciedlać poglądów i opinii Unii Europejskiej ani Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA może być za nie pociągnięty do odpowiedzialności.

Redakcja:

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków -
Polska Tomasz Szemberg, Justyna Szpond

Autorzy:

Małe kroki - Bułgaria
Milena Koleva, Nadejda Raycheva

Przedszkole Pahuljica - Chorwacja
Vedrana Domaćinović Pičuljan, Snježana Turković,
Marija Preka, Barbara Matahlija

Akata Makata - Grecja
Soumpenioti Vasiliki, Konstantina Soumpenioti

IDEC - Grecja
Irene Gkotsi

Urridaholtsskoli - Islandia
Sandra Stojkovic Hinic, Thorey Huld
Jonsdottir, Stefán Hrannar Gudmundsson

AEJE - Portugalia
Mª da Glória Neto Leite, Mónica Alexandra Sousa,
Mª João Senos, Cláudia Raquel Santos, Fernando Delgado Santos

CEIP Dama de Guardamar - Hiszpania
Carolina García González, Aitana Romero Cardona,
Consuelo Torregrosa Andreu

Kraków, 2024 r.

Projekt i układ:

Paweł Solarz

Niniejsza publikacja zawiera zdjęcia autorstwa Freepic

PIĘTRO

Przekształcenie przejścia z przedszkola do
szkoły podstawowej

Numer projektu: 2022-1- KA220-SCH-7767B436

Transnational Training Curriculum for pre-school ECEC staff

e-ISBN 978-86-68020-77-9

<https://transition2primary.eu/>

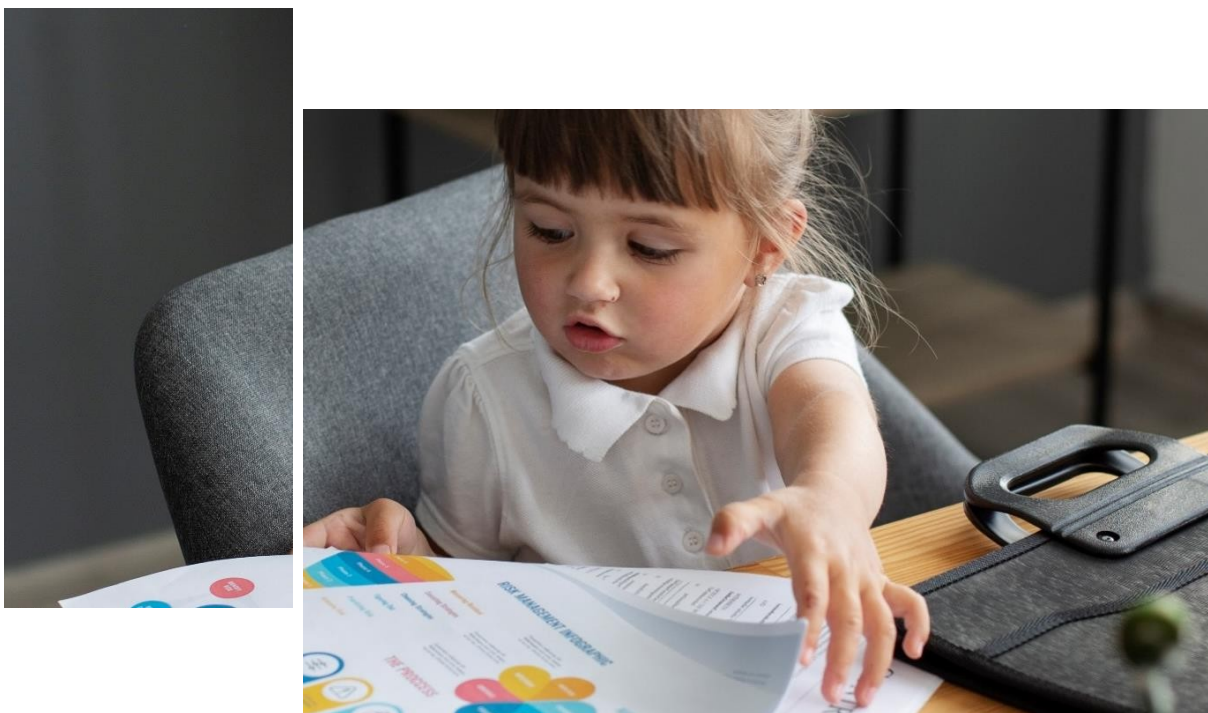
**Co-funded by
the European Union**

Finansowane przez Unię Europejską. Poglądy i opinie wyrażone są jednak wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Ani Unia Europejska, ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Zawartość

Cele nauczania.....	5
Określenie umiejętności i kompetencji dzieci wymaganych do płynnego przejścia na nowy system edukacji.....	9
Umiejętności poznawcze	9
Umiejętności społeczne.....	11
Umiejętności emocjonalne	14
Autonomia	15
Podstawowe umiejętności akademickie.....	16
Zasoby	19
1. Książki.....	19
2. Materiały edukacyjne	21
3. Programy uczenia się społeczno-emocjonalnego (SEL)	22
4. Warsztaty zaangażowania rodziców	24
5. Interaktywne gry i aktywności	26
6. Programy przejściowe.....	27
7. Współpraca nauczycieli.....	28
8. Rutyna i struktura	30
9. Zabawa na świeżym powietrzu i aktywność fizyczna	31
10. Nauka oparta na technologii	33
11. Kreatywność.....	34
Działania	36
Umiejętności poznawcze: Rozwiązywanie problemów	36
Tangram (UKEN).....	36
Happy Cube (UKEN)	38
Lonpos Pyramid (UKEN)	39
Misiu Zdżisiu (UKEN).....	40
Cztery z rzędu (UKEN).....	41
Umiejętności poznawcze: Ciekawość.....	42
Nauka przez łączenie (UH)	42
Kamishibai (UH)	44
Pytania otwarte (DVP)	46
Umiejętności społeczne: Komunikacja.....	47
Tworzenie kolaży kulturowych (Akata Makata)	47
Integracyjna eksploracja sztuki (Akata Makata).....	49
Wystawa z okazji Dnia Kultury (Akata Makata).....	51
Przejście - na drodze do szkoły podstawowej (Akata Makata)	53
Magiczne okno (CEIP)	54
Umiejętności społeczne: Interakcje interpersonalne	56

Działalność restytucyjna: Co zrobiłeś, Davy? (DVP).....	56
Mediacja w konfliktach dziecięcych (DVP).....	58
Gra wykluczająca (DVP).....	60
Umiejętności emocjonalne: Samoregulacja.....	62
Mój pamiętnik, moje emocje (AEJE).....	62
Historia Turtle Tucker (DVP).....	64
Turtle Tucker finger play (DVP).....	66
Mrówka i konik polny - bajki Ezopa (małe kroki).....	68
Umiejętności emocjonalne: Odporność.....	70
Gra na zewnątrz w każdych warunkach pogodowych (UH).....	70
Historia "Zelda rywalizuje z Karlem" (DVP).....	71
Gąsienica (Małe kroki).....	74
Przygoda z obwodem sensorycznym (Akata Makata).....	75
Program Seamless Steps (Akata Makata).....	77
Autonomia: Umiejętności samoopieki.....	79
Make my day! (AEJE).....	79
Autonomia: Odpowiedzialność.....	81
Moja szkolna mapa przygód (AEJE).....	81
Spotkania z rodzicami prowadzone przez uczniów (UH).....	83
Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności czytania i pisania.....	84
Mówienie, pisanie i śpiewanie liter (DVP).....	84
Nieprzewidywalna gra fabularna w kości (DVP).....	85
Powiedz coś przeciwnego (DVP).....	86
Fly fly game (DVP).....	87
Krokodylu, krokodylu, czy możemy przejść przez rzekę? (DVP).....	88
Arkusze ćwiczeń dla płynnego przejścia przedszkolaków do szkoły podstawowej (Akata Makata).....	89
Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności przedmatematyczne i numeryczne.....	90
Tokeny (UKEN).....	90
Kolorowanka 1 (UKEN).....	92
Kolorowanka 2 (UKEN).....	93
Kolorowanka 3 (UKEN).....	96
Odniesienia.....	97
Konsorcjum projektowe.....	99

Cele nauczania

W szkoleniu personelu ECEC w zakresie skutecznego zarządzania przejściem z przedszkola do szkoły podstawowej kluczowe znaczenie ma ustalenie jasnych i konkretnych celów edukacyjnych. Cele te kierują procesem szkolenia i zapewniają, że uczestnicy zdobędą niezbędne umiejętności i wiedzę, aby wspierać dzieci w tym krytycznym okresie.

1. Zrozumienie rozwoju dziecka w okresie przejściowym. Cel ten obejmuje wyposażenie personelu wczesnej edukacji i opieki w dogłębne zrozumienie kamieni milowych rozwoju i wyzwań, przed którymi stoją dzieci przechodzące z przedszkola do szkoły podstawowej. Obejmuje to wiedzę na temat podstawowych umiejętności akademickich, takich jak czytanie i umiejętności matematyczne; umiejętności społeczne, takie jak komunikacja i interakcje interpersonalne; umiejętności emocjonalne, w szczególności samoregulacja i odporność; rozwój autonomii poprzez umiejętności samoopieki i odpowiedzialności; oraz umiejętności poznawcze, takie jak rozwiązywanie problemów i rozwijanie ciekawości. Zrozumienie tych obszarów ma kluczowe znaczenie dla nauczycieli, aby zapewnić dzieciom odpowiednie wsparcie i wskazówki, zapewniając płynne i udane przejście.

2. Skuteczna komunikacja z rodzicami. Kolejnym kluczowym celem jest przeszkolenie personelu ECEC w zakresie skutecznych strategii komunikacji z rodzicami. Obejmuje to rozwijanie umiejętności przekazywania informacji o

postępach dziecka, omawianie sposobów wspierania nauki w domu i rozwiązywanie wszelkich obaw rodziców.

w okresie przejściowym. Skuteczna komunikacja buduje silne partnerstwo między wychowawcami i rodzicami, wspierając wspólne podejście do wspierania rozwoju dziecka. Personel powinien być przeszkolony zarówno w zakresie technik komunikacji werbalnej, jak i pisemnej, w tym w zakresie prowadzenia produktywnych spotkań, pisania informacyjnych wiadomości e-mail i korzystania z innych narzędzi komunikacyjnych. Skuteczna komunikacja wykracza poza zwykłą wymianę informacji; obejmuje empatię, zrozumienie i strategiczne rozwiązywanie konfliktów.

Skuteczna komunikacja z rodzicami służy nie tylko jako pomost między środowiskiem domowym i szkolnym, ale także jako narzędzie do wspierania wzajemnego zrozumienia i szacunku. Dla nauczycieli przedszkolnych rozwijanie umiejętności w tym obszarze oznacza przyjmowanie strategii, które uznają perspektywę rodziców oraz skutecznie zarządzają i łagodzą wszelkie konflikty, które mogą się pojawić.

Zrozumienie perspektywy rodziców ma fundamentalne znaczenie. Rodzice powierzają wychowawcom swoje najcenniejsze aktywa: swoje dzieci. Zaufanie to tworzy emocjonalną inwestycję, która może zwiększyć wrażliwość rodziców na kwestie lub informacje zwrotne dotyczące ich dziecka. Personel ECEC może rozwijać empatię poprzez aktywne słuchanie obaw rodziców, potwierdzanie ich uczuć i uznawanie ich wglądu w osobowość, mocne strony i potrzeby ich dziecka. Szkolenie powinno obejmować techniki aktywnego słuchania, takie jak nawiązywanie kontaktu wzrokowego, przytakiwanie i parafrazowanie wypowiedzi rodzica w celu potwierdzenia zrozumienia. Takie podejście nie tylko pomaga w gromadzeniu cennych informacji na temat środowiska domowego dziecka i stylu uczenia się, ale także w budowaniu relacji z rodzicami.

Kolejną kluczową umiejętnością jest deeskalacja konfliktu. Konflikty mogą wynikać z nieporozumień, różnych oczekiwań lub obaw dotyczących postępów lub zachowania dziecka. Edukatorzy ECEC powinni być wyposażeni w strategię konstruktywnego prowadzenia takich rozmów. Obejmuje to zachowanie spokojnej i profesjonalnej postawy, używanie niekonfrontacyjnego języka i skupianie się na wspólnych celach, a nie na różnicach. Techniki takie jak oświadczenia "ja" (np. "Rozumiem twoje obawy i widzę, jak może to być niepokojące") zamiast oświadczeń "ty" (które mogą wydawać się oskarżycielskie, takie jak "Po prostu nie rozumiesz sytuacji") mogą pomóc w utrzymaniu pozytywnego dialogu i skoncentrowaniu się na rozwiązaniach.

Szkolenie powinno również podkreślać znaczenie przygotowania do spotkań rodziców z nauczycielami. Przygotowanie to obejmuje przegląd

postępów dziecka, przewidywanie potencjalnych obaw i myślenie o rozwiązaniach lub strategiach do zaproponowania. Bycie dobrze przygotowanym pokazuje szacunek dla czasu rodzica i wyraża szczere zaangażowanie w dobro jego dziecka.

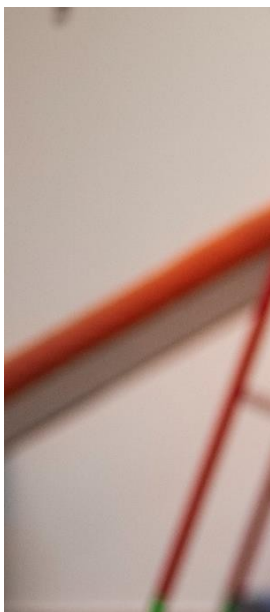
Ponadto bardzo korzystne może być włączenie do szkolenia ćwiczeń polegających na odgrywaniu ról. Ćwiczenia te pozwalają pracownikom ECEC ćwiczyć poruszanie się w trudnych rozmowach, otrzymywanie konstruktywnych informacji zwrotnych na temat ich stylu komunikacji i doskonalenie podejścia do rozwiązywania konfliktów.

Ważne jest, aby pracownicy ECEC wiedzieli, kiedy szukać wsparcia. Niektóre konflikty mogą wykraczać poza zakres, w jakim nauczyciel może sobie z nimi poradzić, a w takich przypadkach rozsądne może być zaangażowanie mediatora, takiego jak szkolny doradca lub administrator.

Rozwijając te umiejętności, nauczyciele ECEC mogą budować silne, pozytywne relacje z rodzicami, tworząc wspierającą i współpracującą społeczność skoncentrowaną na najlepszych wynikach dla dzieci.

3. Wdrażanie działań związanych z przejściem. Ta część szkolenia koncentruje się na wyposażeniu personelu w umiejętności projektowania i wdrażania skutecznych działań przejściowych. Działania te powinny mieć na celu rozwijanie różnych umiejętności potrzebnych dzieciom do płynnego przejścia do szkoły podstawowej. Obejmuje to działania, które zwiększają umiejętności przed czytaniem i przed matematyką, gry i zadania grupowe, które budują kompetencje społeczne i emocjonalne, ćwiczenia promujące autonomię i odpowiedzialność oraz wyzwania związane z rozwiązywaniem problemów, które pobudzają rozwój poznawczy. Personel powinien nauczyć się, jak tworzyć angażujące, dostosowane do wieku zajęcia, które zaspokajają różne style uczenia się i potrzeby. Ponadto szkolenie powinno obejmować sposoby oceny skuteczności tych działań i dokonywania dostosowań w razie potrzeby.

Koncentrując się na tych celach, szkolenie umożliwi personelowi ECEC wszechstronne zrozumienie procesu przejścia, skuteczną współpracę z rodzicami i wdrożenie działań edukacyjnych, które wspierają rozwój dzieci na tym krytycznym etapie. Takie holistyczne podejście zapewnia, że dzieci są dobrze przygotowane do wyzwań związanych ze szkołą podstawową, zarówno pod względem akademickim, jak i społecznym.

Identyfikacja umiejętności i kompetencji dzieci wymaganych do płynnego przejścia na nowy system edukacji

Umiejętności poznawcze

Umiejętności poznawcze są niezbędne dla rozwoju dzieci i odgrywają znaczącą rolę w ich przejściu z przedszkola do szkoły podstawowej. Umiejętności te obejmują procesy umysłowe wykorzystywane do zdobywania wiedzy i zrozumienia poprzez doświadczenie, myślenie i bodźce sensoryczne. Dwie kluczowe umiejętności poznawcze, które są szczególnie ważne na tym etapie rozwoju, to rozwiązywanie problemów oraz ciekawość i entuzjazm do nauki.

Rozwiązywanie problemów to zdolność do przemyślenia i rozwiązania prostych wyzwań. Obejmuje ono identyfikację problemu, generowanie potencjalnych rozwiązań i wdrażanie planu działania. Dla małych dzieci może to oznaczać zastanawianie się, jak zbudować stabilną wieżę z klocków, decydowanie, jak dzielić się zabawkami z rówieśnikami lub układanie puzzli. Te codzienne wyzwania pomagają rozwijać umiejętności krytycznego myślenia, rozumowania i podejmowania decyzji. W przedszkolu rozwiązywanie problemów jest często wspierane poprzez naukę opartą na zabawie, w której dzieciom przedstawiane są scenariusze wymagające od nich kreatywnego i logicznego myślenia. Wraz z przejściem do szkoły podstawowej, umiejętności te stają się coraz ważniejsze, ponieważ są stosowane w bardziej ustrukturyzowanych zadaniach akademickich i interakcjach społecznych. Uczenie dzieci podchodzenia do problemów z pozytywnym nastawieniem i wytrwałością przygotowuje je do bardziej złożonych wyzwań akademickich i społecznych w szkole podstawowej.

Oprócz rozwiązywania problemów, wspieranie **ciekawości i entuzjazmu** dziecka **do nauki** jest równie ważne dla rozwoju poznawczego. Ciekawość i entuzjazm do nauki to inne ważne umiejętności poznawcze, które obejmują dzieci wykazujące zainteresowanie odkrywaniem nowych koncepcji i pomysłów. Ta naturalna dociekliwość jest podstawą uczenia się przez całe życie i ma kluczowe znaczenie dla sukcesu w nauce. Wychowawcy przedszkolni i rodzice mogą pielęgnować tę ciekawość, zapewniając stymulujące środowisko wypełnione różnorodnymi możliwościami odkrywania i uczenia się. Może to obejmować interaktywne zajęcia edukacyjne, praktyczne eksperymenty oraz kontakt z różnymi tematami i pomysłami. Zachęcanie dzieci do odkrywania swoich zainteresowań, zadawania pytań i aktywnego angażowania się w działania edukacyjne sprzyja zamiłowaniu do nauki, które przyniesie im ogromne korzyści, gdy wejdą do szkoły podstawowej. Dzieci, które są entuzjastycznie nastawione do nauki, są bardziej skłonne do przyjmowania nowych doświadczeń edukacyjnych, dostosowywania się do różnych stylów nauczania i pokonywania wyzwań akademickich.

W sferze umiejętności poznawczych **rozwój psychomotoryczny** odgrywa kluczową rolę we wzbogacaniu doświadczeń edukacyjnych dzieci i przygotowywaniu ich do sukcesu w nauce. Angażując się w działania psychomotoryczne, dzieci czerpią przyjemność z zabawy i wyruszają w podróż pełną kreatywności i inwencji. Działania te, głęboko zakorzenione w ekspresyjnym kontekście ruchu i interakcji ze środowiskiem fizycznym, bezpośrednio wzmacniają procesy poznawcze. Podczas pokonywania różnych fizycznych wyzwań i gier, dzieci rozwijają krytyczne myślenie i

umiejętności rozwiązywania problemów. To praktyczne podejście do nauki zachęca dzieci do eksperymentowania, odkrywania i kwestionowania swojego otoczenia, co prowadzi do głębszego zrozumienia pojęć i pomysłów.

Co więcej, rozwój psychomotoryczny odgrywa kluczową rolę we wspieraniu uwagi, koncentracji i pamięci - kluczowych umiejętności poznawczych, które są niezbędne do nauki akademickiej. Włączając ruch i aktywność fizyczną do procesu edukacyjnego, zapewniamy dzieciom dodatkowe ścieżki do odkrywania i internalizacji nowych informacji, wspierając w ten sposób ich ogólny rozwój poznawczy. Bezpośredni związek między ciałem dziecka a jego doświadczeniem uczenia się podkreśla znaczenie aktywności psychomotorycznej w programie nauczania. Podkreśla to potrzebę podkreślenia rozwoju psychomotorycznego dzieci jako fundamentalnej części ich podróży edukacyjnej, zapewniając im solidne podstawy dla wszystkich etapów rozwoju i uczenia się.

Rozwijanie umiejętności poznawczych u dzieci wymaga stworzenia środowiska nauki, które jest zarówno wymagające, jak i wspierające. Aktywności mające na celu rozwijanie umiejętności poznawczych powinny stymulować ciekawość i rozwiązywanie problemów, zapewniając jednocześnie niezbędne wskazówki i wsparcie. Pozytywne wzmacnianie wysiłków i osiągnięć w nauce pomaga budować pewność siebie dzieci i zachęca je do podejmowania nowych wyzwań.

Aktywności dla tego zestawu umiejętności:

- Tangram (UKEN)
- Happy Cube (UKEN)
- Lonpos Pyramid (UKEN)
- Misiu Zdzisiu (UKEN)
- Cztery z rzędu (UKEN)
- Nauka przez łączenie (UH)
- Kamishibai (UH)
- Pytania otwarte (DVP)

Umiejętności społeczne

W miarę jak dzieci przechodzą przez różne etapy wczesnej edukacji - od żłobka, przez przedszkole, aż po żłobek - poznają podstawy umiejętności społecznych. Te początkowe ustawienia zapewniają coś więcej niż tylko wprowadzenie do pojęć akademickich; są to krytyczne środowiska, w których dzieci uczą się i ćwiczą umiejętności społeczne niezbędne do poruszania się w złożoności otaczającego ich świata. Rzeczywiście, umiejętności społeczne nabyte w tych wczesnych placówkach edukacyjnych są jednymi z najważniejszych lekcji, jakich uczą się dzieci, oferując wiele miejsca na praktykę i rozwój.

Zanim dzieci przejdą ze wspierających środowisk przedszkola lub zerówki do szerszego świata szkoły podstawowej, położyły już podwaliny pod solidne umiejętności społeczne. Umiejętności te są niezbędne, ponieważ interakcje społeczne stają się znacznie bardziej złożone w latach szkoły podstawowej. Dlatego też nacisk nie powinien być kładziony wyłącznie na nowość związaną z opuszczeniem środowiska domowego, ale także na rozpoznawanie i budowanie kompetencji społecznych, które dzieci rozwinęły podczas wczesnej edukacji.

W przedszkolu dzieci uczą się dzielić, współpracować, zmieniać się i skutecznie komunikować swoje myśli i potrzeby. Doświadczenia te są nieocenione, ponieważ zapewniają dzieciom wiele okazji do ćwiczenia i doskonalenia umiejętności społecznych w ustrukturyzowanym, ale opiekuńczym środowisku. Wraz z przejściem do szkoły podstawowej, krajobraz społeczny rozszerza się i staje się bardziej wymagający. Umiejętności nabyte w placówkach wczesnej edukacji stają się kluczowe dla pomyślnego przejścia przez ten etap. Umożliwiają one dzieciom budowanie relacji, angażowanie się w bardziej zaawansowaną pracę grupową i poruszanie się po złożoności społecznej większej i bardziej zróżnicowanej grupy rówieśniczej.

Uznanie znaczenia tych wczesnych doświadczeń społecznych jest kluczem do zrozumienia, w jaki sposób dzieci mogą dostosować się i rozwijać w środowisku szkoły podstawowej. Zarówno nauczyciele, jak i rodzice odgrywają kluczową rolę we wspieraniu tego przejścia, wzmacnianiu umiejętności społecznych nabytych w przedszkolu i przygotowywaniu dzieci na nowe wyzwania społeczne, które napotkają. W ten sposób zapewniamy, że dzieci mają silne podstawy społeczne, na których mogą budować w miarę postępów w swojej podróży edukacyjnej, uznając, że umiejętności społeczne nabyte we wczesnej edukacji są nie tylko przygotowawcze, ale także fundamentalne na całe życie.

Komunikacja jest kluczowym aspektem umiejętności społecznych. Obejmuje znacznie więcej niż tylko umiejętność mówienia. Chodzi o to, jak dzieci wyrażają swoje potrzeby, uczucia i myśli w sposób, który jest zrozumiały i odpowiedni. Umiejętność ta ma kluczowe znaczenie dla ich zdolności do skutecznej interakcji z nauczycielami i rówieśnikami. Obejmuje ona nie tylko komunikację werbalną, ale także umiejętność rozumienia i interpretowania mowy ciała, tonu głosu i mimiki twarzy. Skuteczna komunikacja pomaga dzieciom wyrażać swoje pomysły, zdrowo wyrażać emocje i szukać pomocy w razie potrzeby. W przedszkolu dzieci są zachęcane do używania słów do wyrażania siebie, a nie działań, kładąc podwaliny pod skuteczny dialog i interakcję.

Równie ważne są **interakcje interpersonalne**. Umiejętności te dotyczą tego, jak dzieci łączą się z innymi wokół nich. Obejmują one umiejętność nawiązywania przyjaźni, dzielenia się, przyjmowania zmian i wspólnej zabawy. Te interakcje to

Umiejętności te mają fundamentalne znaczenie w uczeniu dzieci empatii, rozumienia różnych perspektyw i znaczenia pracy zespołowej. W szkole podstawowej, gdzie dzieci są częścią większej i bardziej zróżnicowanej grupy, umiejętności te stają się jeszcze bardziej istotne. Uczą się poruszać w różnych środowiskach społecznych, współpracować przy projektach i angażować się w działania grupowe. Zdolność do pozytywnej interakcji z innymi nie tylko przyczynia się do dobrego samopoczucia społecznego dziecka, ale także wpływa na jego sukcesy w nauce.

Pielęgnowanie umiejętności społecznych u dzieci wymaga zrównoważonego podejścia. Obejmuje ono zapewnienie im możliwości interakcji z innymi, prowadzenie ich w zrozumieniu i poszanowaniu różnych punktów widzenia oraz modelowanie pozytywnych zachowań społecznych. Zajęcia takie jak zabawy grupowe, sporty zespołowe i wspólne zadania w klasie oferują dzieciom doskonałe platformy do ćwiczenia i doskonalenia tych umiejętności. Nauczyciele i rodzice mogą odegrać znaczącą rolę, zachęcając dzieci do uczestnictwa w życiu społecznym, prowadząc je przez konflikty i ucząc je szacunku i życzliwości.

Co więcej, dzieci należy uczyć, że popełnianie błędów jest częścią procesu uczenia się. Kiedy interakcja społeczna nie przebiega zgodnie z oczekiwaniami, jest to okazja do nauki i rozwoju. Omawianie tych doświadczeń i badanie różnych sposobów radzenia sobie z sytuacjami może znacznie poprawić rozwój społeczny dziecka.

Pielęgnowanie umiejętności społecznych, takich jak komunikacja i interakcje międzyludzkie, ma kluczowe znaczenie dla przygotowania dzieci do przejścia do szkoły podstawowej. Umiejętności te to nie tylko nawiązywanie przyjaźni i umiejętność komunikowania się; to budowanie podstaw do uczenia się przez całe życie, zrozumienia i współpracy. Wspierając rozwój tych umiejętności, umożliwiamy dzieciom pewne i skuteczne poruszanie się po świecie.

Aktywności dla tego zestawu umiejętności:

- Tworzenie kolaży kulturowych (Akata Makata)
- Integracyjna eksploracja sztuki (Akata Makata)
- Wystawa z okazji Dnia Kultury (Akata Makata)
- Przejście - na drodze do szkoły podstawowej (Akata Makata)
- Magiczne okno (CEIP)
- Działalność restytucyjna: Co zrobiłeś, Davy? (DVP)
- Mediacja w konfliktach dziecięcych (DVP)
- Gra wykluczająca (DVP)

Umiejętności emocjonalne

Umiejętności emocjonalne mają kluczowe znaczenie dla ogólnego rozwoju dziecka i są szczególnie ważne przy przejściu z przedszkola do szkoły podstawowej. Umiejętności te obejmują szereg zdolności, które pomagają dzieciom zrozumieć, wyrazić i skutecznie zarządzać swoimi emocjami. Dwa z najważniejszych aspektów umiejętności emocjonalnych to samoregulacja i odporność.

Samoregulacja odnosi się do zdolności dziecka do zarządzania swoimi emocjami i zachowaniem w odpowiedzi na różne sytuacje, zwłaszcza w ustrukturyzowanym otoczeniu, takim jak klasa. Umiejętność ta jest niezbędna, aby dzieci mogły skutecznie uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych, wchodzić w pozytywne interakcje z rówieśnikami i nauczycielami oraz dostosowywać się do ustrukturyzowanej rutyny szkoły podstawowej. Obejmuje ona rozpoznawanie własnych emocji, rozumienie, co mogło je wywołać i wybieranie odpowiednich sposobów wyrażania tych uczuć. Na przykład dziecko, które czuje się sfrustrowane lub przytłoczone w klasie, musi nauczyć się, jak się uspokoić, być może biorąc głęboki oddech lub prosząc o pomoc, zamiast reagować destrukcyjnym zachowaniem. Rozwijanie umiejętności samoregulacji u dzieci w wieku przedszkolnym obejmuje działania i wskazówki, które zachęcają je do zatrzymania się, myślenia, a następnie działania. Opowiadanie historii, odgrywanie ról i dyskusje z przewodnikiem mogą być skuteczne w uczeniu dzieci identyfikowania emocji i uczenia się strategii radzenia sobie z nimi.

Odporność to zdolność do odbijania się od niepowodzeń, dostosowywania się do zmian i kontynuowania działania w obliczu przeciwności losu. W kontekście małego dziecka może to obejmować radzenie sobie z drobnymi niepowodzeniami, takimi jak przegrana w grze, stawienie czoła trudnemu zadaniu lub dostosowanie się do nowego środowiska. Odporność ma fundamentalne znaczenie dla dzieci, które napotykają nowe doświadczenia i okazjonalne niepowodzenia w szkole podstawowej. Umożliwia im postrzeganie wyzwań jako okazji do rozwoju, a nie przeszkód nie do pokonania. Wspieranie odporności polega na uczeniu dzieci, że niepowodzenia są normalną częścią uczenia się i rozwoju. Chwaląc ich wysiłki, zachęcając ich do ponawiania prób i pokazując im, jak uczyć się na podstawie swoich doświadczeń, dorośli mogą pomóc dzieciom rozwinać pozytywny i odporny zestaw umysłów.

Te umiejętności emocjonalne są rozwijane poprzez konsekwentne i wspierające interakcje zarówno z wychowawcami, jak i rodzicami. Zapewnienie bezpiecznego środowiska, w którym dzieci czują się

wysłuchane i zrozumiane, oferowanie im możliwości wyrażania emocji i prowadzenie ich przez procesy rozwiązywania problemów są kluczowe dla rozwoju tych umiejętności. Działania, które zachęcają do wyrażania siebie, takie jak rysowanie, prowadzenie dziennika lub opowiadanie historii, mogą być również korzystne. Co więcej, modelowanie regulacji emocjonalnej i odporności w zachowaniu dorosłych jest skutecznym sposobem na nauczanie dzieci tych umiejętności.

Rozwój umiejętności emocjonalnych, takich jak samoregulacja i odporność, ma kluczowe znaczenie dla dzieci przechodzących z przedszkola do szkoły podstawowej. Umiejętności te pozwalają dzieciom radzić sobie ze złożonością emocjonalną i społeczną nowego środowiska edukacyjnego, promując ich ogólne samopoczucie i sukces w szkole i poza nią.

Aktywności dla tego zestawu umiejętności:

- Mój pamiętnik, moje emocje (AEJE)
- Historia Turtle Tuckera (DVP)
- Turtle Tucker finger play (DVP)
- Mrówka i konik polny - bajki Ezopa (małe kroki)
- Zabawa na zewnątrz w każdych warunkach pogodowych (UH)
- Historia "Zelda rywalizuje z Karlem" (DVP)
- Gąsienica (Little Steps)
- Przygoda z obwodem sensorycznym (Akata Makata)
- Program Seamless Steps (Akata Makata)

Autonomi a

W miarę jak dzieci przechodzą z przedszkola do szkoły podstawowej, pielęgnowanie ich poczucia autonomii staje się coraz ważniejsze. Ta zmiana środowiska wymaga od dzieci większej samowystarczalności i odpowiedzialności, zarówno w kontekście osobistym, jak i akademickim. Autonomię u małych dzieci można ogólnie podzielić na dwa podstawowe obszary: umiejętności samoopieki i odpowiedzialność.

Umiejętności samoopieki mają fundamentalne znaczenie dla autonomii dzieci. Umiejętności te obejmują podstawowe zadania, takie jak ubieranie się, samodzielne jedzenie i dbanie o higienę osobistą. Opanowanie tych umiejętności ma kluczowe znaczenie, ponieważ nie tylko zwiększa poczucie własnej wartości dziecka, ale także ułatwia jego adaptację do bardziej wymagających rutynowych zajęć w szkole podstawowej. Na przykład umiejętność samodzielnego ubierania się pomaga dzieciom poczuć się pewniej i lepiej przygotować się do dnia. Samodzielne jedzenie to nie tylko fizyczna czynność jedzenia, ale także dokonywanie wyborów dotyczących żywności, zrozumienie znaczenia odżywiania i rozwijanie dobrych nawyków żywieniowych. Higiena osobista, taka jak mycie rąk, zębów i samodzielne korzystanie z toalety, ma kluczowe znaczenie ze względów zdrowotnych i społecznych. Przedszkole to idealny czas na kultywowanie tych umiejętności poprzez konsekwentne rutyny i pozytywne wzmocnienie, pomagając

dzieciom
zrozumieć i być
dumnym z dbania
o siebie.

Innym kluczowym aspektem autonomii jest **odpowiedzialność**. Wiąże się to ze zrozumieniem i przestrzeganiem prostych procedur i zasad, które mają fundamentalne znaczenie dla skutecznego funkcjonowania w środowisku szkolnym. Na poziomie szkoły podstawowej oczekuje się, że dzieci będą przestrzegać zasad obowiązujących w klasie, zarządzać swoimi rzeczami i postępować zgodnie z ustalonym harmonogramem. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności u dzieci w wieku przedszkolnym można wspierać poprzez drobne zadania, takie jak sprzątanie po zabawie, dbanie o materiały klasowe lub pomaganie w zajęciach grupowych. Zadania te uczą dzieci, jak ważny jest wkład w ich społeczność, czy to klasową, czy rodzinną. Odpowiedzialność obejmuje również zrozumienie konsekwencji swoich działań, co ma kluczowe znaczenie dla ich rozwoju społecznego i moralnego.

Rozwijanie autonomii u dzieci to stopniowy proces, który wymaga cierpliwości, zachęty i konsekwentnych wskazówek ze strony dorosłych. Aktywności i procedury, które zachęcają do samoopieki i odpowiedzialności, pomagają dzieciom budować wiarę w swoje umiejętności. Na przykład, angażowanie dzieci w proste prace domowe może zwiększyć ich poczucie odpowiedzialności, podczas gdy pozwalanie im na wybór stroju lub pomoc w przygotowywaniu posiłków może promować umiejętności samoopieki. Ważne jest również, aby dorośli zapewniali dzieciom możliwość samodzielnego dokonywania wyborów i rozwiązywania problemów, oferując w razie potrzeby wskazówki i wsparcie.

Umiejętności te pozwalają dzieciom pewnie poruszać się w nowym środowisku szkolnym, wносить pozytywny wkład w społeczność klasową i kłaść podwaliny pod samowystarczalność i rozwój osobisty przez całe życie.

Aktywności dla tego zestawu umiejętności:

- Make my day! (AEJE)
- Moja szkolna mapa przygód (AEJE)
- Spotkania z rodzicami prowadzone przez uczniów (UH)

Podstawowe umiejętności akademickie

Podstawowy filar akademickiej podróży dziecka rozpoczyna się od rozwoju podstawowych umiejętności akademickich, głównie umiejętności czytania, pisania i liczenia. Umiejętności te stanowią podstawę wszystkich przyszłych doświadczeń edukacyjnych i mają kluczowe znaczenie dla

płynnego przejścia dziecka z przedszkola do szkoły podstawowej.

Umiejętności czytania i pisania odgrywają kluczową rolę na tym wczesnym etapie, a co ciekawe, podróż zaczyna się na długo przed tym, zanim dzieci zetkną się z pierwszą książką. Zaczyna się w łonie matki, gdzie dzieci słyszą, jak ich matka mówi. To

Wczesna ekspozycja na język kładzie podwaliny pod wszystkie dźwięki mowy, których uczą się dzieci, fonemy i ich świadomość fonologiczną. To właśnie dzięki nim litery zaczynają mieć dla nich sens, służąc jako początkowy budulec do czytania i nadawania sensu pisanym słowom.

W miarę jak dzieci rosną, ta podróż ewoluuje wraz z rozpoznawaniem liter. Nie jest to tylko nauka alfabetu w kolejności, ale także zrozumienie, że każda litera ma unikalny kształt, dźwięk i miejsce w słowach. Dzieci zapoznają się z foniką, systemem dźwięków odpowiadających językowi pisanemu, który jest niezbędny do dekodowania słów. Ta podstawowa umiejętność pomaga im zacząć czytać proste słowa, co jest ekscytującym kamieniem milowym, który otwiera świat wiedzy i wyobraźni.

To właśnie dzięki temu zestawowi umiejętności dzieci uczą się interpretować symbole pisane, co ostatecznie prowadzi do umiejętności czytania zdań i rozumienia krótkich historii. Te wczesne doświadczenia poprzedzające czytanie i umiejętność czytania również sprzyjają zamiłowaniu do czytania i przygotowują grunt pod skuteczne umiejętności komunikacyjne. Uznając kluczową rolę wczesnych doświadczeń słuchowych i świadomości fonologicznej, nauczyciele mogą lepiej wspierać rozwój umiejętności czytania i pisanie od najmłodszych lat, zapewniając płynne przejście do czytania i nie tylko.

Równolegle do umiejętności czytania i pisanie, równie ważne są umiejętności przedmatematyczne i numeryczne. Na tym etapie nie chodzi tylko o naukę sekwencyjnego liczenia liczb; chodzi o zrozumienie, co liczby reprezentują. Dzieci uczą się rozpoznawać liczby jako symbole oznaczające ilość. Badają proste pojęcia ilości, takie jak więcej lub mniej, i zaczynają rozumieć podstawowe wzorce, które są podstawowymi pojęciami w matematyce. To zrozumienie jest kluczowe, ponieważ stanowi podstawę umiejętności arytmetycznych, takich jak dodawanie i odejmowanie. Co więcej, rozpoznawanie wzorców i sekwencji w liczbach oraz ich wzajemnych relacji jest umiejętnością krytycznego myślenia, która ma zastosowanie w różnych aspektach uczenia się i rozwiązywania problemów.

Te podstawowe umiejętności akademickie to coś więcej niż tylko nauka na pamięć; obejmują one rozumienie, stosowanie i analizę na poziomie odpowiednim do wieku. Angażowanie dzieci poprzez naukę opartą na zabawie, interaktywne zajęcia i rzeczywiste przykłady może znacznie zwiększyć ich zrozumienie i zainteresowanie. Na przykład umiejętności czytania i pisanie można rozwijać poprzez opowiadanie historii, rymowane gry i interaktywne sesje czytania. Podobnie, umiejętności przedmatematyczne i numeryczne można rozwijać poprzez gry w liczenie,

rozwiązywanie zagadek i proste działania matematyczne z wykorzystaniem przedmiotów codziennego użytku.

Rozwój tych umiejętności wymaga wspierającego środowiska, w którym dzieci są zachęcane do odkrywania, zadawania pytań i wyrażania swojego zrozumienia. Rola nauczycieli i rodziców jest kluczowa w zapewnieniu tego środowiska. Regularna praktyka, pozytywne wzmocnienie i dostosowanie do tempa uczenia się każdego dziecka zapewniają, że te podstawowe umiejętności są ugruntowane, torując drogę do udanego przejścia do szkoły podstawowej i poza nią.

Wspierając te podstawowe umiejętności akademickie, nie tylko przygotowujemy dzieci do wyzwań akademickich w szkole podstawowej, ale także zaszczepiamy w nich miłość do nauki i ciekawość, która będzie napędzać ich edukacyjną podróż.

Aktywności dla tego zestawu umiejętności:

- Mówienie, pisanie i śpiewanie liter (DVP)
- Nieprzewidywalna gra fabularna w kości (DVP)
- Powiedz coś przeciwnego (DVP)
- Fly fly game (DVP)
- Krokodylu, krokodylu, czy możemy przejść przez rzekę? (DVP)
- Arkusze ćwiczeń dla płynnego przejścia przedszkolaków do szkoły podstawowej (Akata Makata)
- Tokeny (UKEN)
- Kolorowanka 1 (UKEN)
- Kolorowanka 2 (UKEN)
- Kolorowanka 3 (UKEN)

Zasoby

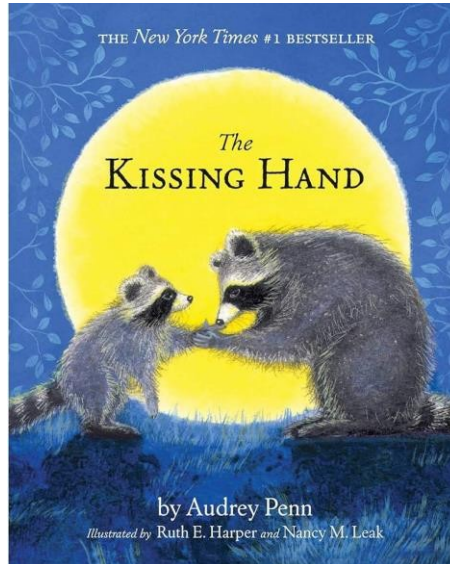
Przejście z przedszkola do szkoły podstawowej jest kluczowym okresem w rozwoju dziecka, a wspieranie dobrego samopoczucia, umiejętności społeczno-emocjonalnych i poznawczych w tym czasie jest niezbędne. Podchodzimy do tego przejścia holistycznie, biorąc pod uwagę wzajemne powiązania dobrego samopoczucia, rozwoju społeczno-emocjonalnego i poznawczego. Łącząc różne zasoby i strategie, nauczyciele i rodzice korzystający z naszego przewodnika mogą stworzyć wspierające środowisko, które ułatwi płynne przejście dzieciom rozpoczynającym naukę w szkole podstawowej.

W tym rozdziale, w oparciu o doświadczenia Partnerstwa, zbieramy niektóre zasoby i strategie, które przyczyniają się do wzrostu i rozwoju dziecka w okresie przejściowym. Najpierw zidentyfikujemy kilka konkretnych rodzajów zasobów.

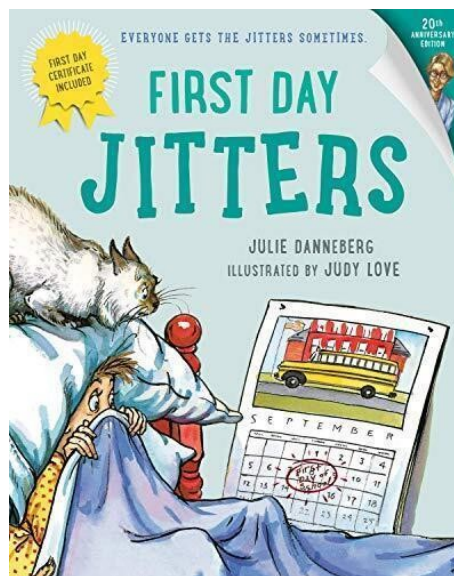
1. Książki

Oto kilka dostosowanych do wieku książek dla dzieci przechodzących z przedszkola do szkoły podstawowej, które koncentrują się na emocjach, przyjaźni i życiu szkolnym. Książki te nie tylko odnoszą się do emocji związanych z rozpoczęciem nauki w szkole, ale także stanowią platformę do dyskusji na temat przyjaźni, empatii i ekscytacji związanej z nauką.

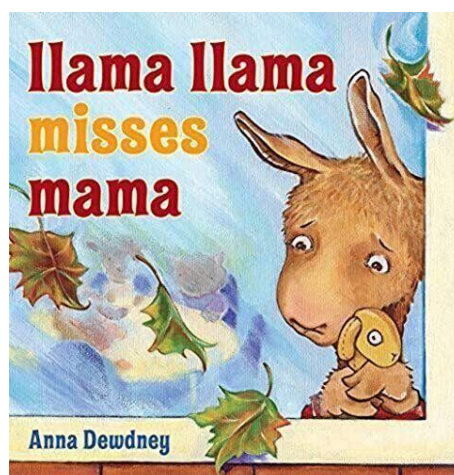
1. **"Całująca ręka"** autorstwa **Audrey Penn**. Ta wzruszająca książka opowiada historię młodego szopa o imieniu Chester, który jest zaniepokojony rozpoczęciem szkoły. Jego mama dzieli się z nim specjalnym rytuałem, aby go pocieszyć.

2. **"First Day Jitters"** autorstwa **Julie Danneberg**. Ta książka opowiada o Sarze Jane Hartwell, która denerwuje się pierwszym dniem w nowej szkole. Niespodziewane zakończenie dodaje humorystycznego akcentu i zapewnia dzieci, że nie są osamotnione w odczuwaniu tremy.

3. **"Llama Llama tęskni za mamą"** autorstwa **Anny Dewdney**. W tej książce mała Llama doświadcza lęku separacyjnego pierwszego dnia w szkole. Jest to świetne źródło informacji na temat typowych emocji, jakie dzieci mogą odczuwać w okresie przejściowym.

2. Materiały edukacyjne

Oto kilka materiałów edukacyjnych, które w zabawny sposób wprowadzają podstawowe pojęcia akademickie, przygotowując dzieci do nauki w szkole podstawowej. Te materiały edukacyjne wykorzystują zabawne podejście do wprowadzania pojęć akademickich, dzięki czemu nauka jest przyjemna i interaktywna dla dzieci przechodzących z przedszkola do szkoły podstawowej.

1. Interaktywny system nauki LeapFrog LeapStart. System LeapStart oferuje interaktywne książki, które obejmują szereg przedmiotów, w tym matematykę, czytanie i nauki ścisłe. Wykorzystuje rysik, aby zaangażować dzieci w różne działania, które sprawiają, że nauka jest zabawna i interaktywna.

2. Zestaw kart Melissa & Doug Smarty Pants - Przedszkole. Ten zestaw kart jest przeznaczony dla dzieci w wieku przedszkolnym i obejmuje różne przedmioty, w tym matematykę, sztuki językowe i wiedzę ogólną. Karty są kolorowe i wciągające, dzięki czemu nauka jest przyjemna.

3. Interaktywne książeczki edukacyjne Educational Insights Hot Dots Jr. Te interaktywne książeczki są wyposażone w mówiące pióro, które reaguje na prawidłowe odpowiedzi, zapewniając natychmiastową informację zwrotną. Zestaw obejmuje różne koncepcje wczesnego uczenia się, takie jak kolory, kształty, liczby i wzory.

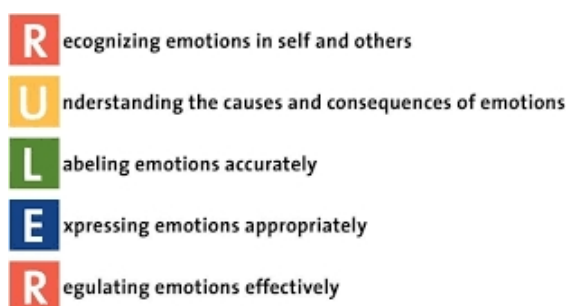
3. Programy uczenia się społeczno-emocjonalnego (SEL)

Programy SEL mają na celu nauczenie dzieci umiejętności takich jak samoświadomość, samoregulacja, empatia i komunikacja społeczna.

Wspieranie umiejętności społeczno-emocjonalnych ma kluczowe znaczenie podczas przejścia do szkoły podstawowej. Oto kilka programów uczenia się społeczno-emocjonalnego (SEL) dostosowanych do wieku dziecka

przechodzących do szkoły podstawowej. Te programy SEL są specjalnie dostosowane do wspierania rozwoju społeczno-emocjonalnego dzieci, które przechodzą z przedszkola do szkoły podstawowej. Zapewniają one ustrukturyzowane i oparte na dowodach podejście do rozwijania ważnych umiejętności życiowych.

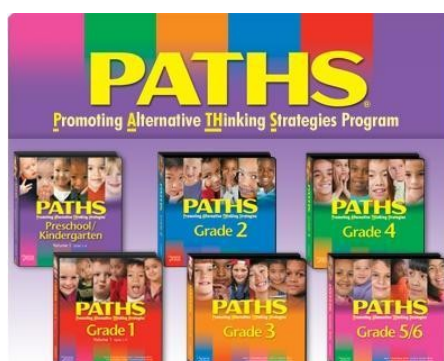
1. **"Podejście RULER" opracowane przez Yale Center for Emotional Intelligence.** RULER to oparty na dowodach program SEL, który koncentruje się na rozwoju inteligencji emocjonalnej. Pomaga dzieciom rozpoznawać, rozumieć, oznaczać, wyrażać i regulować emocje. Program można dostosować do różnych grup wiekowych i zapewnia on solidne podstawy umiejętności społeczno-emocjonalnych.

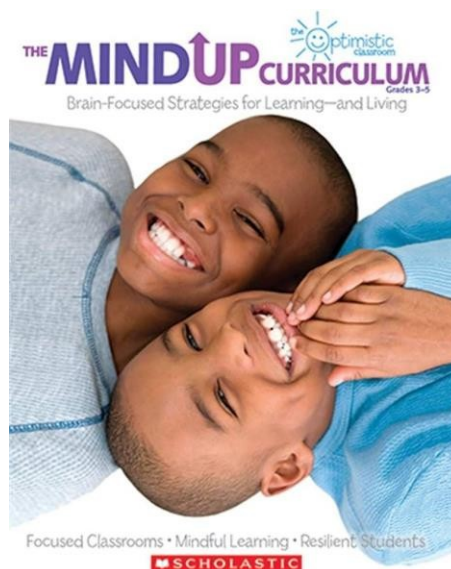
Yale *Center for Emotional Intelligence*

2. **"PATHS (Promoting Alternative Thinking Strategies)" firmy Channing Bete Company.** PATHS został zaprojektowany w celu zwiększenia kompetencji emocjonalnych i społecznych u dzieci. Obejmuje lekcje dostosowane do wieku, które promują samokontrolę, zrozumienie emocjonalne i pozytywną komunikację. Program jest odpowiedni dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym i dobrze sprawdza się w szkole podstawowej.

3. **"MindUP" przez The Hawm Foundation.** MindUP włącza uważność do swojego programu SEL, ucząc dzieci strategii skupiania uwagi, samoregulacji i pozytywnych interakcji społecznych. Program jest przeznaczony dla różnych grup wiekowych, w tym dla osób we wczesnych latach formalnej edukacji.

4. Warsztaty zaangażowania rodziców

Warsztaty dla rodziców mogą dostarczyć wskazówek, jak wspierać rozwój emocjonalny i poznawczy dziecka. Mogą one obejmować takie tematy, jak skuteczna komunikacja, ustalanie rutynowych czynności i zarządzanie zmianami. Warsztaty dla rodziców to doskonały sposób na zaangażowanie ich w rozwój dziecka. Oto kilka scenariuszy lub przykładów, które można uwzględnić w takich warsztatach. Scenariusze te dają rodzicom możliwość aktywnego uczestnictwa w warsztatach, dzielenia się doświadczeniami i zdobywania praktycznych umiejętności wspierania rozwoju emocjonalnego i poznawczego dziecka. Warsztaty mogą być dostosowane do konkretnych potrzeb i obaw rodziców w danej społeczności.

1. Skuteczna komunikacja:

- Scenariusz: Odgrywanie ról, podczas których rodzice ćwiczą skuteczne techniki komunikacji ze swoimi dziećmi. Może to obejmować aktywne słuchanie, zadawanie otwartych pytań i udzielanie konstruktywnych informacji zwrotnych.

- : Rodzice mogą zaangażować się w odgrywanie ról, w których jedno z nich wciela się w dziecko, a drugie w rodzica, ćwicząc pozytywne strategie komunikacyjne w różnych scenariuszach, takich jak omawianie uczuć lub rozwiązywanie problemów.

2. Ustawianie rutyn:

- Scenariusz: Uczestnicy warsztatów mogą omówić znaczenie ustalania rutynowych czynności w domu i tego, w jaki sposób przyczyniają się one do poczucia bezpieczeństwa dziecka. Rodzice mogą podzielić się swoimi skutecznymi strategiami tworzenia i utrzymywania codziennej rutyny.
- Przykład: Dyskusja grupowa, podczas której rodzice dzielą się swoimi porannymi i nocnymi rutynami, podkreślając znaczenie spójności i przewidywalności. Może to prowadzić do wspólnej burzy mózgów w celu poprawy lub modyfikacji istniejących procedur.

3. Zarządzanie zmianami:

- Scenariusz: Rodzice mogą zaangażować się w dyskusję i działania związane z zarządzaniem zmianami, takimi jak przejście z przedszkola do szkoły podstawowej. Warsztaty mogą obejmować informacje na temat typowych wyzwań i skutecznych strategii wspierania dzieci podczas tych zmian.
- Przykład: Dyskusja panelowa z udziałem rodziców, którzy z powodzeniem poradzili sobie ze zmianami, może podzielić się swoimi doświadczeniami i zaoferować praktyczne wskazówki. Następnie można przeprowadzić dyskusję w małych grupach, pozwalając rodzicom na podzielenie się swoimi obawami i spostrzeżeniami.

4. Wsparcie emocjonalne:

- Scenariusz: Interaktywne ćwiczenia, które pomagają rodzicom identyfikować i omawiać z dziećmi różne emocje. Może to obejmować tworzenie wykresów emocji, opowiadanie historii lub wykorzystywanie sztuki do wyrażania uczuć.
- Przykład: Praktyczne ćwiczenie, w którym rodzice i dzieci wspólnie tworzą rodzinną "tablicę emocji" z obrazkami i słowami przedstawiającymi różne emocje. Sprzyja to otwartej komunikacji na temat uczuć w rodzinie.

5. Interaktywne gry i aktywności

Gry i zabawy edukacyjne promujące pracę zespołową, rozwiązywanie problemów i kreatywność mogą być wartościowe. Działania te powinny być zarówno przyjemne, jak i edukacyjne, pomagając dzieciom rozwijać podstawowe umiejętności w zabawnym środowisku. Interaktywne gry i zabawy odgrywają kluczową rolę w uprzyjemnianiu dzieciom nauki. Oto kilka przykładów interaktywnych gier i zabaw, które promują pracę zespołową, rozwiązywanie problemów i kreatywność. Te interaktywne gry i ćwiczenia zostały zaprojektowane tak, aby były zarówno przyjemne, jak i edukacyjne, zapewniając dzieciom możliwość rozwijania podstawowych umiejętności w zabawnym środowisku, oferując połączenie znajomości i nowych doświadczeń w zabawny i wciągający sposób. Działania oparte na grach dodają element ekscytacji i ruchu, jednocześnie odnosząc się do tematu przejścia do szkoły podstawowej.

1. Poszukiwanie skarbów o tematyce szkolnej. Działanie: Zorganizuj poszukiwanie skarbów na terenie szkoły lub przedszkola, podczas którego dzieci będą podążać za wskazówkami związanymi ze środowiskiem szkolnym. To ćwiczenie pomoże im zapoznać się z nowym otoczeniem, w tym salami lekcyjnymi, placami zabaw i wspólnymi przestrzeniami.

2. Scenariusze zajęć Odgrywanie ról. Aktywność: Stwórz scenariusze odgrywania ról, które dzieci mogą napotkać w klasie szkoły podstawowej (np. podnoszenie ręki, dzielenie się z kolegami z klasy). Pozwól im odegrać te scenariusze, wspierając zrozumienie oczekiwanych zachowań i rutyn w nowym środowisku uczenia się.

3. Opowiadanie przejściowe. Działanie: Wspólnie z dziećmi stwórz historię, która opowiada o podróży bohatera z przedszkola do szkoły podstawowej. Opowiadanie to stanowi platformę do rozwiązywania wspólnych problemów, generowania dyskusji i promowania pozytywnego spojrzenia na nadchodzące przejście.

4. Sztafeta z plecakiem. Gra: Zorganizuj sztafetę, w której dzieci niosą małe plecaki wypełnione lekkimi przedmiotami. Stwórz zabawne wyzwania po drodze, takie jak zatrzymanie się na stacji "udawanej klasy", aby odebrać przedmiot związany ze szkołą. Ta gra promuje aktywność fizyczną, jednocześnie wprowadzając elementy środowiska szkolnego w zabawny sposób.

5. Gra w sortowanie przyborów szkolnych. Gra: Zbierz różne przybory szkolne (ołówki, gumki, zeszyty itp.) i umieść je w stosie. Dzieci wspólnie sortują przedmioty według kategorii lub dopasowują je do odpowiednich obrazków. Ta gra pomaga zapoznać dzieci z typowymi przyborami szkolnymi, jednocześnie zachęcając je do pracy zespołowej i rozwijania umiejętności poznawczych.

6. Programy przejściowe

Niektóre szkoły mają specjalne programy przejściowe lub orientacyjne dla dzieci przechodzących z przedszkola do szkoły podstawowej. Programy te często obejmują wizyty w szkole, spotkania z nauczycielami i materiały orientacyjne ułatwiające proces przejścia. Podczas gdy konkretne programy różnią się znacznie w zależności od lokalizacji i szkoły, niektóre elementy wymienione poniżej pojawiają się w wielu z nich.

1. Wizyty w szkole. Wizyty te pozwalają dzieciom zapoznać się z nowym środowiskiem, salami lekcyjnymi, placami zabaw i obiektami.

2. Spotkania z przyszłymi nauczycielami. Spotkania te mogą być okazją dla rodziców do zadawania pytań, poznania stylów nauczania i omówienia wszelkich obaw związanych z przejściem.

3. Sesje orientacyjne. Są one często organizowane w celu wprowadzenia dzieci i rodziców w środowisko szkoły podstawowej. Sesje te mogą obejmować różne aspekty, w tym zasady szkolne, rutyny i oczekiwania. Mają one na celu złagodzenie niepokoju i stworzenie poczucia gotowości na nadchodzące przejście.

4. Materiały informacyjne. Mogą to być broszury, broszury lub filmy, które przedstawiają, czego można się spodziewać w szkole podstawowej. Materiały te mogą obejmować takie tematy, jak codzienne harmonogramy, zajęcia pozalekcyjne i usługi wsparcia dostępne dla uczniów.

5. Systemy koleżeńskie lub programy mentorskie. Niektóre szkoły wdrażają takie środki, w ramach których początkujący uczniowie są łączeni w pary ze starszymi uczniami. Dzięki takiemu mentoringowi młodsze dzieci czują się bardziej komfortowo i są wspierane, ponieważ mają do kogo zwrócić się o wskazówki w pierwszych dniach szkoły podstawowej.

6. Warsztaty przejściowe dla rodziców. Takie warsztaty zaprojektowane specjalnie dla rodziców mogą dostarczyć cennych informacji i zasobów wspierających przejście ich dziecka. Warsztaty te mogą obejmować takie

tematy, jak przygotowanie środowiska domowego, zarządzanie emocjami i wspieranie pozytywnego nastawienia do nauki.

7. Współpraca nauczycieli

Współpraca nauczycieli, w szczególności między nauczycielami przedszkolnymi i nauczycielami szkół podstawowych, odgrywa kluczową rolę w ułatwianiu płynnego przejścia dla dzieci. Współpraca ta jest niezbędna, ponieważ wypełnia lukę między dwoma krytycznymi etapami edukacji dziecka, zapewniając ciągłość i głębsze zrozumienie unikalnych potrzeb każdego dziecka.

Podstawą efektywnej współpracy nauczycieli jest komunikacja. Ustanowienie silnego kanału komunikacji między nauczycielami przedszkolnymi i nauczycielami szkół podstawowych pozwala na dzielenie się cennymi informacjami o każdym dziecku. Obejmuje to wgląd w postępy dziecka w nauce, rozwój społeczny i emocjonalny, style uczenia się, mocne strony, wyzwania i preferencje. Dzieląc się tymi informacjami, nauczyciele szkół podstawowych mogą uzyskać jaśniejszy obraz przychodzących uczniów, co pozwala im dostosować strategie nauczania, aby lepiej zaspokoić indywidualne potrzeby każdego dziecka.

Jednym z praktycznych sposobów zacieśnienia tej współpracy są wspólne spotkania i warsztaty. Można je organizować okresowo, a nauczyciele z obu poziomów spotykają się, aby omówić swoje doświadczenia w nauczaniu, wyzwania i najlepsze praktyki. Spotkania te mogą również obejmować dyskusje na temat konkretnych dzieci, a nauczyciele przedszkolni mogą przekazywać szczegółowe notatki zawierające obserwacje i zalecenia dotyczące przyszłych strategii uczenia się.

Inną skuteczną metodą jest wdrażanie wspólnych działań lub programów przejściowych, w ramach których dzieci w wieku przedszkolnym odwiedzają szkoły podstawowe. Podczas takich wizyt zarówno nauczyciele przedszkolni, jak i nauczyciele szkół podstawowych mogą współpracować, obserwując i wchodząc w interakcje z dziećmi w nowym środowisku. Nie tylko pomaga to dzieciom zaaklimatyzować się w szkole podstawowej, ale także daje nauczycielom możliwość wymiany bezpośrednich obserwacji i spostrzeżeń.

Dodatkowo, wykorzystanie technologii może znacząco poprawić współpracę nauczycieli. Tworzenie wspólnych platform cyfrowych, na których nauczyciele mogą wymieniać się informacjami, zasobami edukacyjnymi i aktualizacjami dotyczącymi postępów dzieci, może być bardzo skuteczne. System ten pozwala na bieżącą komunikację i zapewnia, że wszystkie istotne informacje są dostępne zarówno dla nauczycieli przedszkolnych, jak i nauczycieli szkół podstawowych.

Korzystne jest również uwzględnienie sesji szkoleniowych na temat strategii współpracy w programach rozwoju zawodowego dla nauczycieli. Sesje te mogą koncentrować się na skutecznej komunikacji, rozwiązywaniu konfliktów i wspólnym planowaniu programu nauczania, zapewniając, że nauczyciele są wyposażeni w umiejętności niezbędne do produktywniej współpracy.

Wspieranie współpracy między nauczycielami przedszkoli i szkół podstawowych to wieloaspektowy proces, który obejmuje regularną komunikację, wspólne działania, wykorzystanie technologii i rozwój zawodowy. Współpracując ze sobą, nauczyciele z obu poziomów edukacyjnych mogą zapewnić bardziej spójne i wspierające środowisko uczenia się, ułatwiając dzieciom przejście i przygotowując je do dalszych sukcesów na drodze edukacyjnej.

8. Rutyna i struktura

Przejście z przedszkola do szkoły podstawowej stanowi istotną zmianę w edukacji dziecka. Aby wesprzeć dzieci w tym przejściu, kluczowe jest ustanowienie rutynowych i spójnych struktur zarówno w przedszkolu, jak i w domu. Przewidywalne harmonogramy i spójne oczekiwania odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu dzieciom poczucia bezpieczeństwa i stabilności w tym okresie zmian. Oto kilka elementów, które przyczyniają się do budowania skutecznej rutyny i struktury:

1. Przewidywalne harmonogramy dnia. Stworzenie codziennego harmonogramu, który dzieci mogą zrozumieć i przewidzieć, jest niezbędne. W przedszkolu może to obejmować ustalony czas na takie czynności, jak czytanie, zabawa, przekąski i drzemki. Przechodząc do szkoły podstawowej, dzieci napotkają bardziej ustrukturyzowany harmonogram. Zapoznanie ich z tą zmianą z wyprzedzeniem może ułatwić im dostosowanie się. Szkoły i rodzice mogą współpracować, aby stopniowo wprowadzać elementy rutyny szkoły podstawowej do obecnego harmonogramu dziecka.

2. Spójne oczekiwania w klasie. Ustalenie jasnych i spójnych zasad i oczekiwań w klasie pomaga dzieciom zrozumieć, czego się od nich oczekuje, zmniejszając niepokój związany z niepewnością. Nauczyciele mogą korzystać z pomocy wizualnych, takich jak wykresy lub zdjęcia, aby jasno przekazać te oczekiwania i wzmocnić je poprzez pozytywne wzmocnienie.

3. Rutyna domowa. Podobnie jak w przypadku rutynowych zajęć w klasie, spójne domowe rutyny dotyczące odrabiania lekcji, spania i porannych przygotowań mogą zapewnić dzieciom stabilność. Rodzice mogą ustalić konkretny czas i miejsce odrabiania pracy domowej, aby naśladować ustrukturyzowane środowisko nauki w szkole. Konsekwentna rutyna przed snem może również pomóc zapewnić dzieciom odpowiedni odpoczynek, który ma kluczowe znaczenie dla ich nauki i przystosowania się do nowego środowiska szkolnego.

4. Przygotowanie do zmian. Omówienie z dziećmi nadchodzących zmian w rutynie i strukturze może pomóc im przygotować się psychicznie i emocjonalnie do przejścia. Może to obejmować rozmowę o różnicach, jakich mogą się spodziewać w swoim codziennym harmonogramie, układzie nowej szkoły lub strukturze klasy.

5. Odgrywanie ról i praktyka. Angażowanie dzieci w odgrywanie ról, które symulują aspekty rutyny szkoły podstawowej, może być skutecznym sposobem na zapoznanie ich z nowymi oczekiwaniami. Ćwiczenie zadań, takich jak pakowanie tornistra, przestrzeganie harmonogramu zajęć lub

przechodzenie między zajęciami, może budować pewność siebie.

6. Wizualne harmonogramy i narzędzia. Korzystanie z wizualnych harmonogramów w domu i przedszkolu może pomóc dzieciom zrozumieć i przewidzieć codzienne i tygodniowe rutyny. Narzędzia te mogą zawierać obrazki lub symbole przedstawiające różne części dnia, pomagając uczynić abstrakcyjne pojęcia bardziej konkretnymi.

7. Zaangażowanie w rutynę szkoły podstawowej. Jeśli to możliwe, korzystna może być koordynacja ze szkołami podstawowymi w celu poznania ich specyficznych procedur i włączenia ich aspektów do doświadczenia przedszkolnego. Może to obejmować przyjęcie podobnych technik zarządzania klasą lub wprowadzenie działań, które odzwierciedlają te występujące w szkołach podstawowych.

8. Systemy wsparcia. Ustanowienie systemu wsparcia dla dzieci w celu wyrażenia ich uczuć i doświadczeń związanych ze zmianami w rutynie może być również korzystne. Mogą to być regularne dyskusje w domu lub wyznaczone godziny w ciągu dnia szkolnego, w których dzieci mogą dzielić się swoimi odczuciami związanymi z przejściem i zastanawiać się nad nimi.

Skupiając się na rutynie i strukturze, nauczyciele i rodzice mogą znacznie zmniejszyć stres i niepokój, których dzieci mogą doświadczać podczas przejścia z przedszkola do szkoły podstawowej. Zapewnienie przewidywalnego środowiska, zarówno w placówkach edukacyjnych, jak i w domu, pomaga dzieciom pewnie radzić sobie ze zmianami, zapewniając płynniejsze i bardziej pozytywne doświadczenie przejścia.

9. Zabawa na świeżym powietrzu i aktywność fizyczna

Zaangażowanie w zabawę na świeżym powietrzu i aktywność fizyczną ma kluczowe znaczenie dla ogólnego rozwoju dzieci i odgrywa znaczącą rolę w łagodzeniu przejścia z przedszkola do szkoły podstawowej. Aktywności te nie tylko przyczyniają się do zdrowia fizycznego, ale także poprawiają funkcje poznawcze, samopoczucie emocjonalne i umiejętności społeczne. Włączenie zabawy na świeżym powietrzu do codziennej rutyny może być zabawnym i skutecznym sposobem wspierania rozwoju dzieci. Oto kilka konkretnych działań i zasobów, które można wykorzystać:

1. Zorganizowane programy sportowe. Zapisanie dzieci do zorganizowanych programów sportowych, takich jak piłka nożna,

koszykówka lub pływanie, może zapewnić im możliwość uczenia się nowych umiejętności, przestrzegania zasad i pracy w zespole. Programy te oferują ustrukturyzowane środowisko podobne do tego, którego dzieci mogą doświadczyć w szkole, przygotowując je do przejścia.

2. Spacer i odkrywanie przyrody. Organizowanie regularnych spacerów na łonie natury i działań eksploracyjnych może stymulować ciekawość dzieci i docenianie środowiska. Działania te mogą być zintegrowane z celami edukacyjnymi, takimi jak identyfikacja różnych rodzajów roślin i zwierząt lub zrozumienie podstawowych koncepcji środowiskowych.

3. Sesje lekcyjne na świeżym powietrzu. Szkoły i rodzice mogą organizować sesje w plenerze, podczas których lekcje odbywają się na zewnątrz, gdy pozwala na to pogoda. Takie podejście może pomóc dzieciom skojarzyć naukę z przebywaniem na świeżym powietrzu, dzięki czemu zajęcia edukacyjne będą bardziej angażujące i mniej ograniczające.

4. Czas na placu zabaw. Przeznaczenie czasu na nieustrukturyzowaną zabawę na placach zabaw pozwala dzieciom rozwijać umiejętności społeczne poprzez interakcje z rówieśnikami, negocjowanie zmian i angażowanie się w pomysłowe zabawy. Wyposażenie placu zabaw oferuje również wyzwania fizyczne, które poprawiają umiejętności motoryczne i koordynację.

5. Gry grupowe i zajęcia integracyjne. Gry takie jak wyścigi sztafetowe, berek czy tory przeszkód zachęcają do pracy zespołowej, komunikacji i rozwiązywania problemów. Zajęcia te mogą być organizowane na podwórkach szkolnych lub w lokalnych parkach, zapewniając dzieciom zabawny sposób na rozwijanie podstawowych umiejętności społecznych i poznawczych.

6. Techniki relaksacyjne. Włączenie technik i ćwiczeń relaksacyjnych do rutyny może zwiększyć elastyczność fizyczną, równowagę i regulację emocjonalną dzieci. Działania te mogą nauczyć dzieci technik łagodzenia stresu, które są korzystne podczas przejść i zmian.

Zasoby do nauki na świeżym powietrzu: Korzystanie z zasobów takich jak program National Wildlife Federation (<https://www.nwf.org/Garden-for-Wildlife>) lub Project Learning Tree (<https://www.plt.org/>) może zapewnić nauczycielom i rodzicom pomysły i materiały do nauki na świeżym powietrzu, które łączą dzieci z naturą.

Włączając zabawę na świeżym powietrzu i aktywność fizyczną do codziennej rutyny dzieci, nauczyciele i rodzice mogą wspierać holistyczny rozwój dzieci, przygotowując je fizycznie, poznawczo i społecznie do przejścia do szkoły podstawowej. Zajęcia te nie tylko poprawiają doświadczenia edukacyjne dzieci, ale także zapewniają im umiejętności i pewność siebie potrzebne do radzenia sobie z nowymi wyzwaniami.

10. Nauka oparta na technologii

W dzisiejszej erze cyfrowej nauka oparta na technologii stała się integralną częścią edukacji, oferując wyjątkowe możliwości wzbogacenia doświadczeń edukacyjnych dzieci. Gdy dzieci przechodzą z przedszkola do szkoły podstawowej, włączenie aplikacji edukacyjnych i zasobów cyfrowych może zapewnić im zróżnicowane i stymulujące środowisko uczenia się. Ważne jest jednak, aby upewnić się, że treści są odpowiednie do wieku, angażujące i zgodne z celami edukacyjnymi. Oto kilka konkretnych sposobów wykorzystania technologii do wspierania nauki:

1. Aplikacje edukacyjne. Wybierz aplikacje, które koncentrują się na podstawowych przedmiotach, takich jak matematyka, czytanie i nauki ścisłe, a także te, które promują rozwiązywanie problemów i umiejętności krytycznego myślenia. Aplikacje takie jak Khan Academy Kids, PBS Kids Play i Starfall oferują interaktywne treści, które są zarówno edukacyjne, jak i rozrywkowe dla młodych uczniów.

2. Interaktywne eBooki. Wykorzystaj interaktywne eBooki, które nie tylko opowiadają historię, ale także zawierają takie funkcje, jak narracja do czytania, animacje i interaktywne quizy. Mogą one poprawić umiejętności czytania i rozumienia, czyniąc naukę bardziej dynamiczną.

3. Narzędzia do tworzenia opowieści cyfrowych. Zachęcaj dzieci do tworzenia własnych historii za pomocą cyfrowych aplikacji do opowiadania historii, takich jak Toontastic lub Book Creator. Narzędzia te pozwalają dzieciom wyrazić swoją kreatywność, ćwiczyć pisanie i zrozumieć struktury narracyjne w angażującym formacie.

4. Filmy i kanały edukacyjne. Wykorzystaj edukacyjne filmy i kanały na platformach takich jak YouTube Kids, które oferują treści dostosowane do młodych uczniów. Kanały takie jak National Geographic Kids, SciShow Kids i Crash Course Kids zapewniają pouczające i wciągające filmy na różne tematy.

5. Systemy zarządzania nauczaniem (LMS). Zapoznaj dzieci z korzystaniem z LMS, który może być używany w szkole podstawowej do zadań i komunikacji. Platformy takie jak Google Classroom lub Seesaw mogą wprowadzić dzieci do cyfrowych klas i pomóc im poczuć się komfortowo z technologią jako narzędziem do nauki.

6. Kodowanie dla dzieci. Wprowadź podstawowe koncepcje kodowania za

pomocą przyjaznych dzieciom aplikacji programistycznych, takich jak ScratchJr lub Code.org. Kodowanie może poprawić logiczne myślenie, kreatywność i umiejętności rozwiązywania problemów.

7. Wirtualne wycieczki terenowe. Skorzystaj z wirtualnych wycieczek do muzeów, ogrodów zoologicznych i miejsc historycznych. Wiele instytucji oferuje wycieczki online lub kamery internetowe na żywo, zapewniając dzieciom wzbogacające doświadczenia, które poszerzają ich horyzonty poza klasą.

8. Symulacje matematyczne i naukowe. Korzystaj z interaktywnych symulacji dla przedmiotów takich jak matematyka i nauki ścisłe, aby wizualizować koncepcje i przeprowadzać wirtualne eksperymenty. Strony takie jak PhET Interactive Simulations doskonale nadają się do tego, aby abstrakcyjne koncepcje stały się bardziej namacalne i wciągające.

Zasoby dla rodziców i nauczycieli: Zapewnij rodzicom i nauczycielom przewodniki i zalecenia dotyczące integracji technologii z nauką. Zasoby takie jak Common Sense Media oferują recenzje i oceny aplikacji i gier edukacyjnych, pomagając dorosłym wybrać najlepsze narzędzia cyfrowe dla dzieci.

Starannie integrując naukę opartą na technologii z doświadczeniem edukacyjnym, nauczyciele i rodzice mogą zapewnić dzieciom bogate i zróżnicowane środowisko edukacyjne, które przygotowuje je do cyfrowych aspektów szkoły podstawowej. Ważne jest, aby zrównoważyć czas spędzany przed ekranem z działaniami offline, z a p e w n i a j ą c holistyczne podejście do rozwoju i uczenia się.

11. Kreatywność

Wspieranie kreatywności u dzieci jest niezbędne, gdy przechodzą one z przedszkola do szkoły podstawowej, oferując im możliwości wyrażania siebie, rozwiązywania problemów i regulacji emocjonalnej. Kreatywne zajęcia pobudzają wyobraźnię i zachęcają dzieci do odkrywania swoich pomysłów i uczuć we wspierającym środowisku. Oto kilka konkretnych sposobów zachęcania młodych uczniów do kreatywności:

1. Projekty artystyczne. Wdrażaj różnorodne projekty artystyczne, które pozwalają dzieciom eksperymentować z różnymi mediami, takimi jak malowanie, rysowanie, rzeźbienie w glinie i tworzenie kolaży. Zajęcia artystyczne mogą być tematycznie związane z tematami programu nauczania, aby poprawić naukę poprzez kreatywność. Zasoby takie jak Artful Parent lub Deep Space Sparkle oferują liczne pomysły na projekty i wskazówki dotyczące włączania sztuki do edukacji.

2. Muzyka i ruch. Włącz muzykę i zajęcia ruchowe do codziennej rutyny. Może to obejmować śpiewanie, poznawanie instrumentów i taniec. Zajęcia muzyczne wspierają rozwój języka, umiejętności motoryczne i interakcje społeczne. Strony internetowe, takie jak GoNoodle i kanały YouTube, takie jak The Learning Station, zapewniają angażujące filmy muzyczne i ruchowe dla dzieci.

3. Dramatyczna zabawa i odgrywanie ról. Stwórz miejsca do dramatycznych zabaw lub zorganizuj zajęcia polegające na odgrywaniu ról, które pozwolą dzieciom odgrywać historie lub scenariusze. Ten rodzaj zabawy rozwija umiejętności językowe, empatię i zrozumienie społeczne. Zapewnienie kostiumów, rekwizytów i teatrzyków kukiełkowych może wzmocnić te działania.

4. Kreatywne pisanie i opowiadanie historii. Zachęcaj do kreatywnego pisanie i opowiadania historii poprzez takie działania, jak rozpoczynanie historii, prowadzenie dziennika lub tworzenie książek z obrazkami. Aplikacje takie jak Storybird lub strony internetowe takie jak Little Bird Tales mogą pomóc dzieciom publikować swoje historie online, dodając ekscytujący wymiar do ich kreatywnych wysiłków pisarskich.

5. Budowanie i konstruowanie. Oferuj możliwości budowania i konstruowania przy użyciu klocków, LEGO lub materiałów pochodzących z recyklingu. Działania te promują świadomość przestrzenną, planowanie i rozwiązywanie problemów, pozwalając dzieciom wcielać w życie ich pomysłowe pomysły.

6. Docenianie sztuki i muzyki. Zapoznaj dzieci z różnymi formami sztuki i gatunkami muzycznymi, w tym z dziełami znanych artystów i muzyków. Można to zrobić za pomocą książek, zasobów internetowych lub wirtualnych wycieczek po muzeach. Omawianie sztuki i muzyki może pobudzić ciekawość i zainspirować dzieci do twórczej ekspresji.

7. Kreatywna zabawa na świeżym powietrzu. Wykorzystaj przestrzeń na świeżym powietrzu do kreatywnej zabawy, takiej jak rysowanie kredą na chodniku, budowanie bajkowych ogrodów lub angażowanie się w projekty artystyczne. Aktywności takie jak te łączą kreatywność ze światem przyrody, oferując wyjątkowe doznania sensoryczne.

8. Wspólne projekty twórcze. Ułatwiaj wspólne projekty, w ramach których dzieci pracują razem, aby stworzyć mural, skomponować piosenkę lub wystawić sztukę. Współpraca poprawia umiejętności społeczne i pozwala dzieciom doświadczyć wartości różnych perspektyw w procesie twórczym.

Włączając te kreatywne działania do środowiska edukacyjnego, nauczyciele

i rodzice mogą zapewnić dzieciom bogaty wachlarz doświadczeń, które wspierają ich rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny. Kreatywność nie jest tylko dodatkiem do programu nauczania, ale kluczową domeną rozwoju, która przygotowuje dzieci do złożoności szkoły podstawowej i nie tylko.

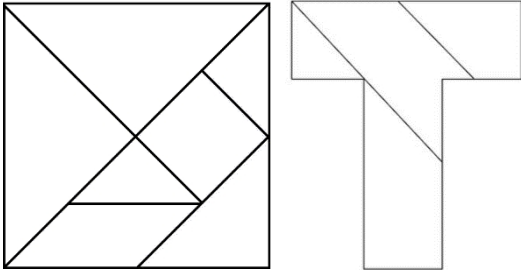
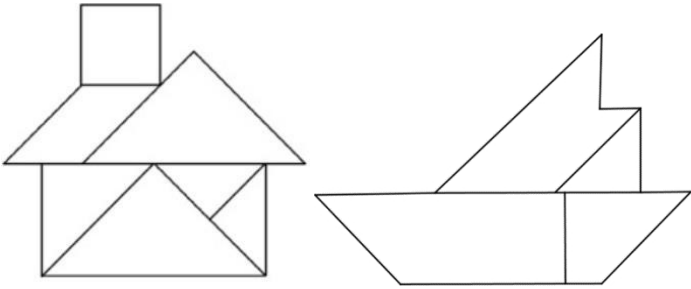

Działania

Umiejętności poznawcze: Rozwiązywanie problemów

Tangram (UKEN)

Nazwa przedszkola/szkoły:	UKEN, Polska
Tytuł/nazwa działalności:	Tangram
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności poznawcze: Rozwiązywanie problemów
Adresowana grupa wiekowa:	Od 4 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	bez ograniczeń

Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymagań)	Kształty tangramu
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Tangram to rodzaj układanki, która polega na odtworzeniu kształtu wyłącznie na podstawie jego konturów. Podczas układania należy przestrzegać następujących zasad: - każdy element musi zostać użyty - elementy nie mogą się nakładać - elementy można dowolnie odwracać Najpopularniejsze tangramy to kwadratowy tangram chiński i tangram w kształcie litery T. Za pomocą tangramu można ułożyć tysiące obrazków: sylwetki ludzi i zwierząt, przedmioty, figury geometryczne. Liczba kształtów o różnym stopniu trudności jest nieograniczona.

Happy Cube (UKEN)

Nazwa przedszkola/szkoły:	UKEN, Polska
Tytuł/nazwa działalności:	Happy Cube
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności poznawcze: Rozwiązywanie problemów
Adresowana grupa wiekowa:	Od 4 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	bez ograniczeń
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Happy Cube
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Happy Cube to zestaw łamigłówek składający się z sześciu elementów. Każdy z nich można potraktować jako dwa osobne wyzwania: płaską łamigłówkę, którą należy wpasować w specjalną ramkę lub łamigłówkę przestrzenną, z której można ułożyć sześcian. Każdy kolor reprezentuje inny poziom trudności. Układanka wymaga cierpliwości i wyobraźni przestrzennej.

Lonpos Pyramid (UKEN)

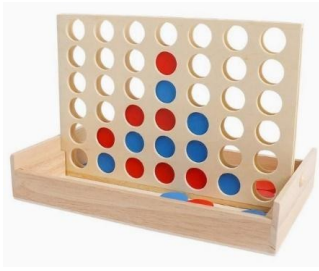
Nazwa przedszkola/szkoły:	UKEN, Polska
Tytuł/nazwa działalności:	Piramida Lonpos
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności poznawcze: Rozwiązywanie problemów
Adresowana grupa wiekowa:	Od 6 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	bez ograniczeń
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Piramida Lonpos
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Lonpos Pyramid to łamigłówka składająca się z dwunastu elementów. Każdy z nich to układ kulek połączonych w określony kształt. Wyzwanie polega na ułożeniu prostokąta 11x5 lub piramidy opartej na kwadracie 5x5. W tym celu elementy można dowolnie obracać. Istnieją również trudniejsze wersje tej układanki, w których elementy są przestrzenne i można je oglądać z różnych perspektyw. Daje to znacznie więcej możliwości ułożenia prostokąta.

Misiu Zdzisiu (UKEN)

Nazwa przedszkola/szkoły:	UKEN, Polska
Tytuł/nazwa działalności:	Misiu Zdzisiu
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności poznawcze: Rozwiązywanie problemów
Adresowana grupa wiekowa:	Od 4 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	bez ograniczeń
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Gra Misiu Zdzisiu (puzzle)
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Misiu Zdzisiu to łamigłówka polegająca na ułożeniu kwadratu z 9 małych kwadratów tak, aby znajdujące się na nich obrazki pasowały do siebie. Oznacza to, że każdy obrazek musi być połączony z sąsiednimi, aby stworzyć misia (ciało i nogi) w jednym kolorze. W zależności od preferencji można wybrać wersję puzzli z misiami, samochodami, motocyklami lub lalkami. Układanka wymaga cierpliwości i wyobraźni.

--	--

Cztery z rzędu (UKEN)

Nazwa przedszkola/szkoły:	UKEN, Polska
Tytuł/nazwa działalności:	Cztery z rzędu
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności poznawcze: Rozwiązywanie problemów
Adresowana grupa wiekowa:	Od 5 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 2 Maks: 2
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	bez ograniczeń
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Cztery mecze z rzędu
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Cztery w rzędzie to gra dla dwóch osób. Celem gry jest ułożenie czterech żetonów tego samego koloru w jednym rzędzie (pionowo, poziomo lub ukośnie). Gracz, który zrobi to jako pierwszy, wygrywa. Gracze otrzymują żetony w jednym z dwóch kolorów i naprzemiennie wrzucają jeden ze swoich żetonów w wybrane miejsce na planszy. Z jednej strony zadaniem jest próba utworzenia nieprzerwanej sekwencji 4 żetonów w swoim kolorze, a z drugiej zablokowanie przeciwnika, aby mu się to nie udało. Gra wymaga koncentracji i przewidywania możliwych ruchów przeciwnika. Jeśli to możliwe, zdobądź duży format tej gry.

Umiejętności poznawcze: Ciekawość

Nauka przez łączenie (UH)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Urriðaholtsskóli, Islandia
Tytuł/nazwa działalności:	Uczenie się przez łączenie
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności poznawcze: Ciekawość
Adresowana grupa wiekowa:	Od 5 do 16 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: 30
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 4
Czas trwania:	20 min:
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Dobrze przygotowany nauczyciel
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Uczenie się poprzez łączenie dwóch pojedynczych terminów to świetny sposób na zaspokojenie wyobraźni. To podejście do nauki opiera się na zasadzie, że tworzenie połączeń między różnymi fragmentami informacji może poprawić zrozumienie i zapamiętywanie. Wiąże się to z łączeniem nowych informacji z istniejącą wiedzą, aby stworzyć bardziej kompleksowe zrozumienie tematu. "Gra" polega na tym, że nauczyciel ogłasza dwa terminy, na przykład żyrafa i liczba dwa. Następnie nauczyciel daje uczniom czas na zastanowienie się i odgadnięcie związku poprzez zadawanie pytań, co jest główną częścią nauki. Zadając pytania, uczniowie uczą się nowych faktów na dany temat, w tym przypadku na temat żyrafy: Konkretna korelacja między żyrafą a liczbą 2 to: - Wysoki 2 m Dobre myślenie, żyrafa może osiągnąć wysokość 4,5m f i 5,5m m, co jeszcze? - Waga 2 tony Dobra myśl, żyrafa może ważyć 750 kg f i 1,5 T m, co jeszcze? - Ma dwoje uszu

	Dobre myślenie, a wszystkie inne ssaki mają parę uszu, z wyjątkiem niektórych wielorybów, a wszystkie zwierzęta z wyjątkiem mrówek i węży, które czują wibracje, mają uszy. Co jeszcze? - Cięża 2 miesiące (15 miesięcy) - Rozmiar języka (45-50 cm) - Rozmiar ogona (80 - 100 cm) - Długość życia (14-16 lat m, 20-25 lat f) Na koniec nauczyciel podaje związek między liczbą dwa a żyrafą (np. kiedy rodzi się cielę, doświadcza najdłuższego upadku - około 2 metrów - na ziemię ze wszystkich zwierząt). Ale akceptuje również wszystkie odpowiedzi dzieci. Pomysł polega na stymulowaniu ciekawości i krytycznego myślenia dzieci. Ponadto, łącząc różne odpowiedzi, dzieci uczą się wielu nowych informacji na dany temat, w tym przypadku żyraf.
--	---

Kamishibai (UH)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Urriðaholtsskóli, Islandia
Tytuł/nazwa działalności:	Kamishibai
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności poznawcze: Ciekawość
Adresowana grupa wiekowa:	Od 5 do 15 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: 30
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 4
Czas trwania:	40 - 80 min: (2x 80 min)
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Butai Paper Plastikowy folder wielokrotnego użytku (24 x) Kolory
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Kamishibai, co tłumaczy się jako "papierowy dramat", to tradycyjna forma japońskiego opowiadania historii, która obejmuje użycie ilustrowanych kart z ekspresyjną narracją, wciągającym dialogiem i dramatycznymi przerwami narratora. Obejmuje ona unikalne połączenie opowiadania historii, sztuk wizualnych i występów. Opowiadacz musi oczarować publiczność, ożywiając historię i tworząc wciągające doświadczenie dla publiczności. Wizualny aspekt Kamishibai jest równie ważny. Opowiadacz używa zestawu ilustrowanych kart, z których każda przedstawia konkretną scenę historii. Karty te są umieszczane w drewnianej ramie zwanej BUTAI, która służy jako przenośna scena. Nauczanie Kamishibai polega na prowadzeniu uczniów w tworzeniu własnych ilustrowanych kart, podkreślając użycie żywych kolorów i odważnych obrazów w celu zwiększenia efektu wizualnego. Po wprowadzeniu Kamishibai i zakończeniu opowiadania historii, uczniowie są dzieleni na grupy 2-3 osobowe (nie więcej). Pracują nad własną historią, tworząc fabułę, postacie, obrazy i pisząc tekst za każdym obrazem / sceną. Po sfinalizowaniu pracy uczniowie ćwiczą samodzielne opowiadanie historii, a po zakończeniu pracy każda grupa przedstawia swoje historie publiczności. Nauczanie Kamishibai obejmuje również instruowanie uczniów, jak skutecznie angażować publiczność. Obejmuje to nawiązywanie kontaktu wzrokowego, używanie ekspresyjnych gestów i modulowanie tonu głosu w celu przekazania różnych postaci i emocji. Publiczność

	Interakcja jest wspierana przez elementy wezwania i odpowiedzi, w których narrator zachęca publiczność do udziału w kluczowych momentach opowieści. Nauczanie kamishibai może być zintegrowane z różnymi środowiskami edukacyjnymi. Można je wykorzystać do poprawy umiejętności językowych poprzez poprawę umiejętności komunikacji ustnej uczniów i rozwijanie kreatywności w opowiadaniu historii. Ponadto może być wykorzystywane w działaniach międzyprzedmiotowych, takich jak włączanie tematów historycznych lub kulturowych do historii przedstawianych za pomocą kamishibai. Najczęściej używamy go, aby rozwijać wyobraźnię, mieć lepsze podejście do wybranego tematu, odkrywać nowe koncepcje i idee uczenia się. Wskazówki: - Około 10-12 zdjęć - Tekst znajduje się za poprzednim obrazkiem - Scena dla Butai (może być na stole/podłodze/schodach) - Stojąc obok Butai / czytając z tyłu - "Mniej znaczy więcej" - Butai - teatr pudełkowy (format A3 lub A4) - Zdjęcia krajobrazów - Plastikowa ramka na każde zdjęcie
--	---

Pytania otwarte (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Pytania otwarte
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności poznawcze: Ciekawość
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1Max : bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1Max : bez ograniczeń
Czas trwania:	Tak często, jak to możliwe
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Brak
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Aby pobudzić ciekawość i chęć uczenia się w komunikacji z dziećmi, możemy zadawać pytania otwarte. Na przykład, jeśli dziecko zapyta, gdzie żyją dinozaury, możemy ukierunkować komunikację za pomocą następujących pytań: <i>Co o tym sądzisz? Gdzie można się dowiedzieć?</i> <i>Kogo można zapytać?</i> Ważne jest, aby nie dawać dzieciom gotowych rozwiązań, ale prowadzić je do samodzielnego znalezienia odpowiedzi. Możliwe jest, że dziecko wyciągnie błędne wnioski z powodu niewystarczającej wiedzy i doświadczenia, ale nawet wtedy nie poprawiamy dziecka, mówiąc mu: Nie, to nie jest poprawne. ale w taki sposób, że zadajemy pytania otwarte. Na przykład dziecko może powiedzieć: Dinozaury jedzą liście. Dorosły może na to odpowiedzieć: <i>Skąd możesz to wiedzieć? Gdzie można to sprawdzić?</i> <i>Czy możesz zapytać swojego przyjaciela, czy myśli podobnie?</i>

Umiejętności społeczne: Komunikacja

Tworzenie kolaży kulturowych (Akata Makata)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Akata Makata, Grecja
Tytuł/nazwa działalności:	Tworzenie kolaży kulturowych
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności społeczne: Komunikacja
Adresowana grupa wiekowa:	Od 6 do 9 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 15 Maks: 30
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 4 Maks: 6
Czas trwania:	1 godzina (raz w miesiącu przez 3 miesiące)
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Artykuły artystyczne, zaproszeni prelegenci, dostępne materiały edukacyjne

Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	W tym ćwiczeniu dzieci współpracują ze sobą, aby stworzyć żywy kolaż reprezentujący różne kultury w ich społeczności. Na początek dzieci zbierają materiały, takie jak czasopisma, gazety, skrawki tkanin i obrazy wydrukowane z Internetu, przedstawiające różne elementy kulturowe, takie jak tradycyjne ubrania, punkty orientacyjne, żywność i symbole. Mają również dostęp do materiałów plastycznych, takich jak klej, nożyczki i tablice plakatowe. Następnie dzieci uczestniczą w dyskusji prowadzonej przez zaproszonego prelegenta lub nauczyciela z innego kręgu kulturowego. Prelegent dzieli się historiami, tradycjami i zwyczajami ze swojej kultury, zachęcając dzieci do zadawania pytań i wyrażania ciekawości. Po uzyskaniu inspiracji i zrozumienia, dzieci zaczynają tworzyć swój kolaż. Pracują razem, aby ułożyć i ułożyć materiały, włączając elementy z różnych kultur, aby odzwierciedlić bogatą różnorodność ich społeczności. Podczas współpracy dzieci ćwiczą komunikację, współpracę i pracę zespołową, rozwijając umiejętności społeczne i relacje interpersonalne. Przez cały czas trwania zajęć dzieci angażują się w znaczące rozmowy na temat podobieństw i różnic kulturowych, promując zwiększoną świadomość kulturową i
	empatia. Uczą się doceniać i szanować unikalny wkład każdej kultury, wspierając poczucie przynależności i integracji w grupie. Po ukończeniu kolażu dzieci z dumą prezentują swoje prace w widocznym miejscu w klasie lub domu kultury. Kolaż służy jako wizualna reprezentacja celów programu Cultural Connections, promując różnorodność, zrozumienie i jedność. Idąc dalej, przyszłe iteracje tego działania mogą obejmować większe zaangażowanie społeczności, takie jak zapraszanie lokalnych organizacji kulturalnych lub organizowanie wydarzeń związanych z wymianą kulturową, aby jeszcze bardziej wzbogacić odkrywanie i docenianie różnych kultur przez dzieci.

Integracyjna eksploracja sztuki (Akata Makata)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Akata Makata, Grecja
Tytuł/nazwa działalności:	Integracyjna eksploracja sztuki
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności społeczne: Komunikacja
Adresowana grupa wiekowa:	Od 4 do 6 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 15Max: 30 (przedszkole i 1 klasa)
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 2 Maks: 6 (wychowawcy i nauczyciele 1. klasy)
Czas trwania:	10 tygodni w ciągu roku szkolnego
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	materiały plastyczne, gościnni instruktorzy
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Inclusive Arts Exploration integruje różne formy ekspresji artystycznej w celu promowania kreatywności i współpracy, zapewniając dostosowane wsparcie dla dzieci z niepełnosprawnościami rozwojowymi. Jednym z przykładów działania w ramach Inclusive Arts Exploration może być wspólny projekt muralu zatytułowany "Our Diverse Community Canvas". W tym ćwiczeniu dzieci o różnych umiejętnościach spotykają się, aby stworzyć wielkoformatowy mural reprezentujący różnorodność i jedność w społeczności szkolnej. Przed rozpoczęciem projektu nauczyciele i terapeuci sztuki współpracują przy projektowaniu koncepcji muralu, która obejmuje różne formy ekspresji artystycznej, takie jak malarstwo, rysunek, kolaż i media mieszane. Biorą pod uwagę zainteresowania i zdolności wszystkich dzieci, w tym tych z zaburzeniami rozwojowymi, zapewniając, że projekt jest dostępny i angażujący dla wszystkich. Podczas całego procesu tworzenia dzieci pracują w małych grupach lub parach, z których każda jest odpowiedzialna za określoną część muralu. Nauczyciele zapewniają dostosowane do potrzeb wsparcie i adaptacyjne narzędzia artystyczne, aby dostosować się do różnych poziomów umiejętności i preferencji sensorycznych. Na przykład dzieci z zaburzeniami motoryki małej mogą używać pędzli lub gąbek, podczas gdy dzieci z zaburzeniami wzroku mogą korzystać z materiałów dotykowych lub teksturowanych powierzchni. W miarę jak mural nabiera kształtu, dzieci są zachęcane do kreatywnego wyrażania siebie, czerpiąc inspirację z własnych doświadczeń, kultur i tożsamości. Współpracują z rówieśnikami, dzieląc się pomysłami, wspólnie rozwiązując

	problemy i świętując.
	wzajemny wkład. Dzięki temu procesowi współpracy dzieci rozwijają umiejętności motoryczne, wyrażają siebie i zwiększają interakcje społeczne. Po ukończeniu mural staje się tętniącym życiem centralnym elementem środowiska szkolnego, prezentując wyjątkowe talenty i perspektywy wszystkich dzieci. Służy jako wizualna reprezentacja zaangażowania szkoły w różnorodność, integrację i budowanie społeczności. Angażując się w ciągłe integracyjne inicjatywy edukacji artystycznej, takie jak "Our Diverse Community Canvas", szkoła pielęgnuje kreatywność, promuje różnorodność i wspiera silne poczucie przynależności wśród wszystkich uczniów, kładąc podwaliny pod trwałe korzyści w ich rozwoju akademickim, społecznym i emocjonalnym.

Wystawa z okazji Dnia Kultury (Akata Makata)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Akata Makata, Grecja
Tytuł/nazwa działalności:	Wystawa z okazji Dnia Kultury
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności społeczne: Komunikacja
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do 6 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 20 Maks: 45
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 5 Maks: 13
Czas trwania:	przez cały rok szkolny
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Artefakty, miejsce na wystawę
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Jednym z przykładów działań mających na celu wspieranie integracji i celebrowanie różnorodności wśród dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, w tym osób o niższym statusie społeczno-ekonomicznym (SES) i pochodzących ze środowisk mniejszościowych, jest wystawa z okazji Dnia Kultury. W ramach tego działania uczniowie są zapraszani do zaprezentowania aspektów swojej kultury, dziedzictwa i tradycji poprzez pokazy, występy i interaktywne prezentacje. Przed wydarzeniem nauczyciele wspólnie organizują wystawę, zapewniając reprezentację różnych kultur i społeczności w szkole. Uczniowie są zachęceni do uczestnictwa poprzez dzielenie się artefaktami, odzieżą, próbkami żywności, muzyką, tańcem i opowiadaniem historii z ich środowisk kulturowych. Na przykład uczeń z niższego SES może przynieść rodzinny przepis, aby się nim podzielić, podczas gdy uczeń należący do grupy mniejszościowej może zaprezentować tradycyjną odzież lub artefakty istotne dla ich dziedzictwa. Podczas wystawy dzieci mają możliwość odwiedzenia każdej ekspozycji, zadawania pytań i angażowania się w praktyczne działania związane z różnymi kulturami. Nauczyciele ułatwiają dyskusje na temat podobieństw i różnic, promując szacunek, ciekawość i zrozumienie wśród uczniów. Aby jeszcze bardziej wzbogacić doświadczenie edukacyjne, nauczyciele mogą zintegrować działania interdyscyplinarne, takie jak projekty artystyczne, ćwiczenia językowe lub lekcje geografii, które badają różnorodność kulturową reprezentowaną na wystawie.

	Organizując wydarzenia takie jak wystawa z okazji Dnia Kultury, nauczyciele przedszkoli i szkół podstawowych tworzą integracyjne środowiska edukacyjne, w których uczniowie ze wszystkich środowisk czują się doceniani, szanowani i dumni ze swojej tożsamości kulturowej. Działania te nie tylko celebrują różnorodność, ale także wspierają empatię, uznanie i wzajemny szacunek wśród dzieci, kładąc podwaliny pod bardziej integracyjną i harmonijną społeczność szkolną.
--	---

Przejście - na drodze do szkoły podstawowej (Akata Makata)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Akata Makata, Grecja
Tytuł/nazwa działalności:	Przejście - w drodze do szkoły podstawowej
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności społeczne: Komunikacja
Adresowana grupa wiekowa:	Od 4 do 6 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 5 Maks: 25
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 3
Czas trwania:	1,5 do 2 godzin
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Wycięte kształty pociągu, papier, hula-hop, karty ze słowami "przedszkole" i "szkoła podstawowa", litery tworzące powyższe słowa, wycięte kształty kwiatów.
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Na początku robimy mały pociąg, który wyrusza z przedszkola i jedzie do szkoły podstawowej. Dzieci mogą narysować siebie i spróbować napisać swoje imię w kształtach pociągu. Następnie tworzymy mapę myśli z faktami na temat tego, co wiemy o szkole podstawowej. Następnie gramy w grę z hula-hoop, w której umieszczamy zdjęcia przedmiotów, które można znaleźć tylko w szkole podstawowej, tylko w przedszkolu lub w obu szkołach (jak diagram Venna). Łączymy litery, aby utworzyć słowa "przedszkole" i "szkoła podstawowa". Następnie możemy ściąć kwiaty i stworzyć ogród z pytaniami, które przedszkolaki zadadzą dzieciom ze szkoły podstawowej, gdy je odwiedzają.

Magiczne okno (CEIP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	CEIP Dama de Guardamar, Hiszpania
Tytuł/nazwa działalności:	Magiczne okno
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności społeczne: Komunikacja
Adresowana grupa wiekowa:	Od 5 do 6 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 25 Maks: 50
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 2 Maks: 4
Czas trwania:	45 minut
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Materiał: Opowieść o magicznym oknie (autorka: Ana Isabel Garcia Capapey) Kartonowe okno
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	5-latki przechodzą do klasy na poziomie 1st i słuchają opowieści o magicznym oknie. OPOWIEŚĆ O MAGICZNYM OKNIE Kurs mijał bardzo szybko. Grupa niedźwiedzi nad rzeką Ebro zaczynała się martwić, co będzie w następnym roku? Skończyły przedszkole i będą musiały pójść do szkoły dla dorosłych i na bardzo dużą przerwę, w której znów będą najmłodsze. Będą ich uczyć czytania i pisania, dodawania i odejmowania oraz innych bardzo trudnych rzeczy. A co najgorsze, nie byłoby z nimi nauczyciela. Zawsze byli z nią, odkąd zaczęli w grupie "kaczątek", gdy mieli 3 lata, znała ich i domyślała się, co się z nimi dzieje, bez konieczności mówienia im o tym. Wiedziała, co jest dla nich łatwe, a co trudne i szanowała szybkość każdego z nich. Nie, nie chcieli jej stracić, musieli coś zrobić. Umówili się, że spotkają się na przerwie, aby porozmawiać o sprawie, o ustalonej godzinie wszyscy usiedli w kręgu gotowi znaleźć rozwiązanie. Po długim namyśle znaleźli odpowiedź. Usłyszała, że jej nauczyciele wracają w tym roku z małymi dziećmi i postanowiła poprosić ich, aby zabrali je z powrotem do klasy "kaczątek". Tam były bardzo szczęśliwe, nie miały żadnych obowiązków ani trudnych zadań, tylko bawiły się, śpiewały i drzemały. Oczywiście to było rozwiązanie. Przez cały ten czas Julian, szkolny stolarz, stał za nimi, budując okno i wołał do nich: Chłopaki, chodźcie tutaj, mam coś, co chcę, żebyście zobaczyli. Wszyscy

	podbiegł, by zobaczyć, czego chce Julian. Wskazał na okno. "Właśnie je zbudowałem, jest magiczne, spójrz na nie z życzeniem, a zobaczysz, co by się stało, gdyby się spełniło". Wszyscy stłoczyli się wokół okna i wypowiedzieli to samo życzenie: "Aby zawsze być kaczątkami" Nagle, kiedy zajrzeli do środka, zobaczyli siebie w swojej starej klasie, wszyscy byli w swoich szatach, chociaż teraz byli bardzo mali, uczyli się koloru czerwonego i można było zobaczyć na stole Czerwonego Kapturka, kilka truskawek, czerwoną piłkę i czerwoną chusteczkę. Nauczyciel zachęcał je do łączenia kropek czerwoną farbą. Na początku było fajnie, byli bezpieczni, wiedzieli wszystko i nie było żadnych niespodzianek, a zatem nie było niebezpieczeństwa, ale po pewnym czasie zaczęli się nudzić i poprosili o zrobienie innych rzeczy. "Nauczycielu, nudzę się", "W porządku", powiedział nauczyciel, "Zaśpiewamy", ale oni też znali piosenki i nie wydawali się już tacy zabawni. Teraz lubili śpiewać piosenki modnych grup, patrząc przez okno, czas mijał bardzo szybko, a wkrótce dorastali do tego stopnia, że krzesła i ławki były maleńkie. hej... ja się nie mieszczę". Na przerwie nie mieściły się też na zjeżdżalni ani w sali gimnastycznej. A poza tym, kiedy szli do jadalni, kroili jedzenie na małe kawałki, tak jak reszta kaczątek. A prawda jest taka, że były już zawstydzone. Ci, którzy mieli rodzeństwo lub kuzynów, zaczęli się martwić, że wszyscy oprócz nich potrafią czytać, nie mogą prosić Świętego Mikołaja o bajki, a jeśli już, to młodsze rodzeństwo musi im czytać. Kiedy poszli do klasy, znów śpiewali te same piosenki i ponownie zajęli się kolorem czerwonym, łącząc kropki czerwoną farbą. Stopniowo wszyscy odsunęli się od okna i podeszli do Juliana, który wciąż pracował. "Julian, możesz teraz zamknąć okno, nie zawsze chcemy być mali, zdaliśmy sobie sprawę, że chcemy nauczyć się wielu rzeczy, nawet jeśli są one trudne i czasami się boimy, ale będziemy razem, Pomożemy sobie nawzajem i spotkamy innych nauczycieli, których również pokochamy i nauczymy się czytać i pisać i będziemy dorosłymi i stolarzami i nauczycielami i ojcami i matkami i pomożemy naszym dzieciom, ponieważ będziemy wiedzieć, jak trudno jest być małym, chcemy poznać inne kraje i że przydarza nam się wiele rzeczy, niektóre zabawne, a inne nie, ale nauczymy się od nich wszystkich, dziękuję Julián". I jeden po drugim, dali Julianowi bardzo mocnego buziaka. Julian uśmiechnął się, gdy pomyślał, że będzie musiał trochę pomalować okno, ponieważ będzie go potrzebował w przyszłym roku. Następnie uczniowie klasy 1 stają za kartonowym oknem i wyjaśniają, co najbardziej im się w szkole podstawowej. Następnie uczniowie z przedszkola zadają im pytania dotyczące ich zainteresowań i omawiają ich obawy.
--	---

Umiejętności społeczne: Interakcje interpersonalne

Działalność restytucyjna: Co zrobiłeś, Davy? (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Działalność restytucyjna: Co zrobiłeś, Davy?
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności społeczne: Interakcje interpersonalne
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 2 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	30 minut
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymagań)	Książka obrazkowa lub historyjka drukowana Co zrobiłeś Davy (autor: Brigitte Weninger)
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	W przypadkach, w których doszło do jakiejś szkody lub ktoś został skrzywdzony, po rozwiązaniu konfliktu można pomóc dzieciom we wspólnym poszukiwaniu sposobu, w jaki osoba, która wyrządziła szkodę, może ją naprawić, zadośćuczynić i zrekompensować. Procedura ta nazywana jest restytucją. Ważne jest, aby dzieci znalazły rozwiązanie dzięki mediacji osoby dorosłej, a nie osądowi. Dziecięce poczucie sprawiedliwości i zadośćuczynienia może bardzo różnić się od tego, co dorosłemu wydaje się dobrym rozwiązaniem. Ważne jest, aby dorosły czuwał nad negocjacjami dotyczącymi sposobu naprawienia szkody i upewnił się, że mieści się ona w granicach rzeczywistości, pytając na przykład: <i>Co pomogłoby ci poczuć się lepiej? Poprawić to? Co mógłbyś zrobić, aby Peter poczuł się lepiej po tym, jak podarteś jego rysunek? Jeśli nic nie przychodzi ci do głowy, możesz powiedzieć na przykład: Mam pewną sugestię, chcesz ją usłyszeć? Możesz przynieść mu czysty papier i kredki, aby narysował nowy rysunek i umieścić go razem na tablicy.</i> Nie oznacza to, że dzieci zgodzą się na propozycję dorosłego. Z reguły "poszkodowany" jest usatysfakcjonowany, gdy jego przyjaciel dokona "rekompensaty". Z dziećmi, aby zrozumieć koncepcję restytucji, można przeczytać

	książkę obrazkową Brigitte Weninger - Co zrobisz, Davy?
	Historia wygląda następująco: Tego pięknego słonecznego dnia Davy i jego przyjaciel Ed zamierzali zwodować łodzie do strumienia i obserwować, jak pływają. Posprzątał swoje królicze legowisko i ubrał się. Ale kiedy wyszedł ze swojej króliczej nory, wszystko poszło nie tak. Znalazł patyk i zaczął nim uderzać w pokrytą rosą trawę tak, że rozpryskiwała się we wszystkich kierunkach. Ale patyk wypadł mu z ręki i poleciał wysoko, wysoko... W ten sposób Davy zdołał zniszczyć wszystkie lalki swojej młodszej siostry Liny, które bawiły się poniżej, na skraju łąki. Davy podskoczył i pobiegł jak wiatr, ale z powodu zbyt dużej prędkości zboczył z łąki i uderzył głową w stary dąb. W ten sposób zburzył chatę, którą jego brat Mani właśnie zbudował pod dębem. Po groźbach brata Davy ledwo zdołał uciec i ukryć się pod grubym korzeniem w gęstym lesie. Ale w ten sposób wpadł do głębokiego dołu i zawalił dach podziemnej kryjówki swojego brata Maxa. Szybko pobiegł do domu i wszedł do spiżarni. Chciał tylko spróbować pysznych jagód, które mama przygotowała na obiad. Ale wkrótce jagód już nie było... Kiedy jego bracia i mama wrócili do domu, znaleźli małego dzielnego bohatera ukrytego w spiżarni. Mały króliczek bardzo przeproszał za wszystko, co zrobił, ale bracia powiedzieli, że samo przeproszanie nie wystarczy. I tak, zamiast iść z przyjacielem uwolnić łodzie, mały Davy spędził ten dzień pracując. Najpierw naprawił lalki siostry, a potem pomógł Maniemu odbudować nową chatę. Potem wyciągnął ciężką ziemię z kryjówki Maksa, a na koniec poszedł z mamą do lasu zbierać świeże jagody. Kiedy przyszedł tata, powiedział, że Davy jest dziś najcenniejszy ze wszystkich braci, a na koniec Davy i jego mama delikatnie się pocałowali. Po przeczytaniu historii dorośli mogą porozmawiać z dziećmi na jej temat.

Mediacja w konfliktach dziecięcych (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Mediacja w konfliktach dziecięcych
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności społeczne: Interakcje interpersonalne
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 2 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	To zależy. Ważne jest, aby poświęcić czas na ten proces i zapewnić tego rodzaju aktywność przez pewien czas.
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Brak
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Dorosły jest trzecią osobą pomiędzy dwojgiem dzieci w konflikcie. Jego rolą jest pomoc dzieciom w rozpoznaniu własnych i cudzych potrzeb oraz wspólne znalezienie rozwiązania, które je zaspokoi - oba. Ważne jest, aby osoba dorosła była jak najbardziej neutralna i nie miała na myśli "najlepszego" rozwiązania. Proces jest ważniejszy niż rozwiązanie. Często zdarza się, że kłócące się strony znajdują rozwiązanie, o którym dorosły w ogóle nie pomyślał lub uważa je za zabawne, niezwykle. Prowadząc dzieci przez proces negocjacji, dorosły mediuje, powtarzając i podkreślając to, co mówią dzieci, ucząc je pytać, odpowiadać, mówić, czego chcą lub czego nie chcą, zamiast chwytac i uderzac. Tak więc dorosły pomaga dzieciom usłyszeć, co powiedziała druga osoba, czego chcą, co im przeszkadza i wyraźnie powiedzieć, czego chcą... uczy ich słuchania i komunikatów "ja". Na przykład: <i>Czy słyszysz Ana, co mówi Iva? Iva, powiedz Anie, żeby uważnie słuchała, czego chcesz. Iva mówi, że też chce pobawić się tą lalką. Ana, powiedz jej, co ci przeszkadza.</i> <i>Ana mówi, że to boli, kiedy się ją popycha.</i> Mediator jako "megafon" po prostu powtarza to, co zostało powiedziane (nie interpretuje "Ana odczuwa ból", ale mówi "Ana mówi, że odczuwa ból") i sprawdza, czy druga strona usłyszała.

	Podsumowuje: <i>"Więc oboje bawilibyście się tą lalką". I co zamierzasz teraz zrobić? Czy dwie małe dziewczynki mogą bawić się jedną lalką?"</i>. Do tej pory oboje już "ochłonęli" i mogą się oświadczyć, a dorośli nadal sprawdza, czy się usłyszeli i co mają do powiedzenia na propozycję..... Możliwe, że Iva faktycznie chce bawić się z Aną, ale nie wie, jak do niej podejść. W rozmowie, w której dzieci są słuchane, słyszane i widziane, bardzo szybko pokazują, czego naprawdę chcą i znajdują rozwiązanie, które je zadowoli. Opiera się ono na jednej z trzech podstawowych potrzeb psychologicznych, które można zaspokoić na różne sposoby. W ten sposób uczymy się rozmawiać i negocjować.
--	---

Gra wykluczająca (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Gra wykluczająca
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności społeczne: Interakcje interpersonalne
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 7 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	15 minut
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Instrukcje zapisane na kartce papieru
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Wszyscy uczestnicy otrzymują instrukcje zapisane na kartce papieru. W każdej grupie musi być parzysta liczba członków, z wyjątkiem ostatniej, w której jest tylko jedna osoba. Instrukcje: 1. Przejdź się po pokoju, pstrykając palcami. Znajdź w pomieszczeniu osoby, które robią to samo i dołącz do nich. 2. Przejdź się po pokoju, klaszcząc w dłonie. Znajdź w pomieszczeniu osoby, które robią to samo i dołącz do nich. 3. Przejdź się po pokoju, pocierając dłonie. Znajdź w pomieszczeniu osoby, które robią to samo i dołącz do nich. 4. Przejdź się po pokoju i zagwiżdż. Znajdź osoby w pomieszczeniu, które robią to samo i dołącz do nich. Po utworzeniu grup pytania są najpierw zadawane osobie, która została sama: <i>Jak się czułeś, gdy zdałeś sobie sprawę, że jesteś jedyną osobą, która to robi? Co sobie pomyślałeś?</i> <i>Jak członkowie innych grup traktowali cię podczas gry? Co pomogłoby ci w tym momencie?</i> Następnie pytania są zadawane innym osobom:

	<i>Jak się czuleś, gdy znalazłeś ludzi robiących to samo, co ty? Czy zauważyłeś, że jeden członek został sam?</i> <i>Jak go traktowałeś?</i> <i>Jak myślisz, jak czuje się ta osoba?</i> W tej grze zwróć szczególną uwagę na dziecko, które zostało samo. Zapewnij mu wsparcie i zachęć inne dzieci, aby znalazły sposób na włączenie go i wsparcie (przytulenie, miłe słowa itp.).
--	--

Umiejętności emocjonalne: Samoregulacja

Mój pamiętnik, moje emocje (AEJE)

Nazwa przedszkola/szkoły:	AEJE - Jardim de Infância de São Bernardo, Portugal
Tytuł/nazwa działalności:	Mój pamiętnik, moje emocje
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności emocjonalne: Samoregulacja
Adresowana grupa wiekowa:	Od 5 do 6 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 10 Maks: 24
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 3
Czas trwania:	Rok szkolny
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Potrzebne materiały: - drukowane obrazy przedstawiające emotikony - duże tablice plakatowe lub pojedyncze arkusze papieru
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Wyjaśnij uczniom, jak ważne jest radzenie sobie z emocjami, zarządzanie emocjami i zachowaniem w odpowiedzi na różne sytuacje; konieczne jest rozpoznanie ich emocji, zrozumienie, co mogło je wywołać i wybranie odpowiednich sposobów wyrażania tych uczuć. - Ćwiczenie polega na prowadzeniu "pamiętnika", w którym uczeń może przykleić emoji, aby wyrazić, co mu się podobało/nie podobało danego dnia. Mówią nauczycielowi, co się wydarzyło, nauczyciel zapisuje to w "pamiętniku", a oni wpisują swoje imię pod tym, co napisał nauczyciel. - Pod koniec tygodnia na zebraniu klasowym nauczyciel czyta dziennik. Pozostali uczniowie przedstawiają sugestie, jak poradzić sobie z problemem, jak rozwiązać sytuację, jak można poprawić swoje nastawienie.

Dziennik grupy jest uważany za narzędzie pilotażowe/monitorujące, które pozwala dzieciom budować własną naukę na różnych poziomach (logiczno-matematycznym, językowym i społecznym) w naturalny i interaktywny sposób.

Mapa ta jest wyświetlana na ścianie na wysokości dzieci, obok recepcji.

Ma cztery kolumny: "Podobało mi się", "Nie podobało mi się", "Chcemy to zrobić" i "Zrobiliśmy to". Pierwsze dwie kolumny służą grupie do zapisywania negatywnych i pozytywnych ocen najważniejszych wydarzeń z całego tygodnia. Trzecia kolumna zawiera życzenia i sugestie dotyczące działań i projektów, które mają zostać zrealizowane (cotygodniowe planowanie, w którym wysłuchuje się propozycji dzieci i intencji nauczyciela). Czwarta kolumna służy do zapisywania najważniejszych osiągnięć grupy.

Na cotygodniowych spotkaniach dotyczących współpracy (w piątki) omawiane są wydarzenia (analizowany jest dziennik). Każdy może wyrazić swoją opinię w sposób demokratyczny i oparty na współpracy, starając się przede wszystkim unikać konfliktów poprzez zapobiegawczą samoregulację behawioralną, zachęcając do uczenia się wartości, postaw i zachowań (autonomia, dialog, odpowiedzialność, tolerancja). Celem jest, aby dzieci stały się świadome siebie i innych (swoich słabości i potencjału) w budowaniu coraz bardziej partycypacyjnego społeczeństwa.

Historia Turtle Tuckera (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Historia żółwia Tuckera
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności emocjonalne: Samoregulacja
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez limitu
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	30 minut
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Wydrukowane opowiadanie o żółwiu Tuckerze (autorki: Rochelle Lentini, Lindsay N. Giroux i Mary Louise Hemmeter) Plakaty wszystkich czterech kroków tworzą historię żółwia Tuckera.
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Przeczytaj historię. Żółw Tucker to wspaniały żółw. Lubi bawić się z przyjaciółmi ze szkoły Sunny Stream. Czasami zdarzają się rzeczy, które sprawiają, że Tucker jest naprawdę zły. Kiedyś, gdy Tucker był zły, uderzał, kopał lub krzyczał na swoich przyjaciół. Jego przyjaciele byli smutni i przestraszeni. Tucker zna teraz nowy sposób na zachowanie spokoju, gdy się wścieka. Może przestać krzyczeć i trzymać ręce i ciało dla siebie! Może schować się w swojej skorupie i wziąć 3 głębokie oddechy, aby się uspokoić. Tucker może wtedy pomyśleć o rozwiązaniu swojego problemu. Kiedy Tucker zatrzymuje się i myśli, jego ciało uspokaja się i czuje się lepiej. Kiedy używa delikatnego dotyku i miłych słów w stosunku do swoich przyjaciół, czują się oni szczęśliwi i bezpieczni. Po przeczytaniu historii: • Naucz dzieci, jak kontrolować uczucia i uspokoić się ("myśl jak żółw"): ○ Krok 1: Rozpoznaj swoje uczucia. ○ Krok 2: Zatrzymaj swoje ciało. ○ Krok 3: Schowaj się w swojej "skorupie" i weź 3 głębokie oddechy. ○ Krok 4: Wyjdź, gdy będziesz spokojny i pomyśl o rozwiązaniu. • Często ćwicz te kroki. • Przygotuj plakaty ze wszystkimi czterema krokami i przyklej je na ścianie

	w klasie, aby przypominały dzieciom.
	• Przygotuj się i pomóż dzieciom radzić sobie z ewentualnymi rozczarowaniami lub zmianami, przypominając im, by chowały się i myślały jak żółw, gdy czują złość lub gniew. • Rozpoznawaj i komentuj pozytywnie, gdy dziecko zachowuje spokój. Step 1. Recognize your feelings. He can stop yelling and keep his hands and body to himself! Step 2 He can tuck inside his shell and take 3 deep breaths to calm down. Step 3 Step 4. Come out when you are calm and think of a solution.

Turtle Tucker finger play (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja													
Tytuł/nazwa działalności:	Zabawa palcami z żółwiem Tuckerem													
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności emocjonalne: Samoregulacja													
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez ograniczeń													
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń													
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1Max : bez ograniczeń													
Czas trwania:	kilka minut													
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Słowa piosenki i opis ruchów (Źródło: Department of Human Development & Family Studies Iowa State University)													
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Ta zabawa palcami może wzmocnić nauczanie dzieci kroków żółwia. <table><tr><td>Słowa</td><td>Ruchy</td></tr><tr><td>Tucker Turtle, Tucker Turtle, to nasz przyjaciel. On jest naszym przyjacielem.</td><td>Trzymaj dłoń zaciśniętą w pięść z kciukiem na wierzchu. Połóż drugą dłoń na zaciśniętej dłoni, aby utworzyć skorupę żółwia. Wyciągnij kciuk ze skorupy.</td></tr><tr><td>Kiedy jest zły lub sfrustrowany,</td><td>Zrób gniewną minę.</td></tr><tr><td>Wsuwa się. Wsuwa się</td><td>Wsuń kciuk do skorupy żółwia. Wyciągnij kciuk ze skorupy. Wsuń kciuk do skorupy żółwia</td></tr><tr><td>Żółw Tucker, Żółw Tucker, Wsuwa się. Wsuwa się.</td><td>Wyciągnij kciuk ze skorupy. Wsuń kciuk do skorupy żółwia. Wyciągnij kciuk ze skorupy. Wsuń kciuk do skorupy żółwia.</td></tr><tr><td>Następnie bierze 3 oddechy, Następnie bierze 3 oddechy,</td><td>Zatrzymaj się i weź 3 głębokie oddechy z dziećmi, poświęcając czas na wdech nosem i wydech ustami.</td></tr></table>		Słowa	Ruchy	Tucker Turtle, Tucker Turtle, to nasz przyjaciel. On jest naszym przyjacielem.	Trzymaj dłoń zaciśniętą w pięść z kciukiem na wierzchu. Połóż drugą dłoń na zaciśniętej dłoni, aby utworzyć skorupę żółwia. Wyciągnij kciuk ze skorupy.	Kiedy jest zły lub sfrustrowany,	Zrób gniewną minę.	Wsuwa się. Wsuwa się	Wsuń kciuk do skorupy żółwia. Wyciągnij kciuk ze skorupy. Wsuń kciuk do skorupy żółwia	Żółw Tucker, Żółw Tucker, Wsuwa się. Wsuwa się.	Wyciągnij kciuk ze skorupy. Wsuń kciuk do skorupy żółwia. Wyciągnij kciuk ze skorupy. Wsuń kciuk do skorupy żółwia.	Następnie bierze 3 oddechy, Następnie bierze 3 oddechy,	Zatrzymaj się i weź 3 głębokie oddechy z dziećmi, poświęcając czas na wdech nosem i wydech ustami.
Słowa	Ruchy													
Tucker Turtle, Tucker Turtle, to nasz przyjaciel. On jest naszym przyjacielem.	Trzymaj dłoń zaciśniętą w pięść z kciukiem na wierzchu. Połóż drugą dłoń na zaciśniętej dłoni, aby utworzyć skorupę żółwia. Wyciągnij kciuk ze skorupy.													
Kiedy jest zły lub sfrustrowany,	Zrób gniewną minę.													
Wsuwa się. Wsuwa się	Wsuń kciuk do skorupy żółwia. Wyciągnij kciuk ze skorupy. Wsuń kciuk do skorupy żółwia													
Żółw Tucker, Żółw Tucker, Wsuwa się. Wsuwa się.	Wyciągnij kciuk ze skorupy. Wsuń kciuk do skorupy żółwia. Wyciągnij kciuk ze skorupy. Wsuń kciuk do skorupy żółwia.													
Następnie bierze 3 oddechy, Następnie bierze 3 oddechy,	Zatrzymaj się i weź 3 głębokie oddechy z dziećmi, poświęcając czas na wdech nosem i wydech ustami.													

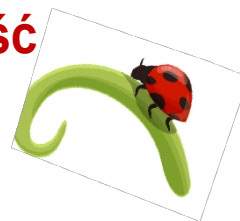
	Myśleć, myśleć, myśleć. Myśleć, myśleć, myśleć.	Stuknij palcem wskazującym w czoło, aby zasygnalizować myślenie. Ponownie zrób żółwia rękami. Wyciągnij kciuk ze skorupy.
	Tucker Turtle, Tucker Turtle, Myśl, myśl, myśl. Myśl, myśl, myśl.	Stuknij palcem wskazującym w czoło, aby zasygnalizować myślenie.
	On zna lepszy sposób, On zna lepszy sposób.	Otwórz dłoń i stuknij palcami w bok czoła, aby wskazać "wie".
	Że Tucker potrafi grać i co powiedzieć.	Ponownie wykonaj żółwia rękami, a następnie przyłóż palec wskazujący do ust.
Piosenka jest śpiewana do melodii utworu Are you sleeping.		

Mrówka i konik polny - bajki Ezopa (małe kroki)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Little Steps, Bułgaria
Tytuł/nazwa działalności:	Mrówka i konik polny (Bajki Ezopa)
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności emocjonalne: Samoregulacja
Adresowana grupa wiekowa:	Od 6 do 7 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: 19
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	35 minut
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Nauczyciel korzysta z książki lub różnych zdjęć wszystkich odcinków historii.
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Pewnego ciepłego, słonecznego dnia konik polny biegał po polach. Był szczęśliwy, a skacząc śpiewał piosenkę. Gdy się zmęczył, postanowił położyć się na ciepłym kamieniu w promieniach słońca i obserwować chmury. Właśnie wtedy obok niego przeszła mrówka, która ciężko pracowała, aby zanieść kłos kukurydzy do swojego gniazda. Konik polny był tak zadowolony ze swojego dnia, że zawołał do mrówki: "Hej! Dlaczego tak ciężko pracujesz? Jest piękny dzień! Chodź ze mną cieszyć się słońcem!". Mrówka odpowiedziała: "Musimy przechować jedzenie na zimę. Za kilka dni będzie zimno i będziemy głodni". Konik polny pomyślał, że to głupie. "Przecież jest mnóstwo jedzenia!" zawołał. Wrócił do leniuchowania w słońcu. Mrówka potrząsnęła głową i wróciła do pracy. Następnego dnia znów było słonecznie i konik polny postanowił odwiedzić brzeg rzeki. Skakał z liścia na liść nad rześką, chłodną wodą, nie przejmując się niczym. Po raz kolejny zobaczył przechodzącą mrówkę. Tym razem mrówka niosła duży liść. Konik polny zawołał ponownie: "Witaj przyjacielu! Dlaczego tak ciężko dziś pracujesz? Usiądź w cieniu i ciesz się szumem rzeki!". Po raz kolejny mrówka odmówiła. "Tych pięknych dni nie będzie zbyt wiele, koniku polny. Wkrótce nadejdzie chłód. Musimy być gotowi". Mrówka wróciła do swojej pracy. Trzeciego dnia, gdy konik polny się obudził, słońce nie świeciło. Nie było ciepło. Przez noc nadeszła zima, a ziemia była zamrznięta i pokryta śniegiem. Konik polny zadrżał. Szukał jedzenia, ale nic nie znalazł. Szedł godzinami przez śnieg, szukając pożywienia i schronienia. Idąc, minął gniazdo mrówek. W środku zobaczył ciepłe i szczęśliwe mrówki, które dzieliły się pysznie wyglądającym posiłkiem. Wtedy zrozumiał, że mrówka od początku miała rację - nie wszystkie dni są słoneczne. Mrówka odwróciła się i zobaczyła konika polnego

	zamarzającego i
	głodny. Zrobiło mu się żal biednego konika polnego. "Chodź, przyjacielu", zawołał. "Jest tu miejsce i jest jedzenie. Zaoszczędziłem wystarczająco dużo na wiele sezonów. Wejdź i zjedz." I tak konik polny został powitany w domu mrówki, a przygotowania mrówki zapewniły mrówce, jej rodzinie i konikowi polnemu ciepło i pożywienie przez całą zimę. Pod koniec bajki nauczyciel zwraca uwagę na morał. Jest czas na pracę i czas na zabawę. Kolejnym bardzo trudnym zadaniem dla wszystkich dzieci jest nauczenie się wytrwałości, ponieważ nic nie jest tak łatwe, jak się wydaje. Przechodząc przez bajkę i jej dyskusję, dzieci rozumieją, jak ważne jest, aby kończyć swoje obowiązki na czas. Zawsze uczą się być przygotowane na trudności. Konieczne jest zrozumienie, że nikt nie powinien zachowywać się jak konik polny i być tak leniwy. Ważne jest, aby wykonać wszystkie zadania dzisiaj, ponieważ jutro może być późno. Pomoże to również uczniom w samoregulacji i łatwej adaptacji, gdy rozpoczną naukę w szkole podstawowej. Nauczyciel używa bezpośrednich pytań z bajki, które pomagają dzieciom przezwyciężyć wiele trudności i problemów w codziennej rutynie: "Dlaczego mała mrówka nie przestała pracować?". Co wolisz, być hojnym jak mrówka czy być samolubnym i myśleć tylko o sobie?"; "Jeśli masz pracę domową na następny dzień, czy pójdziesz pobawić się na dworze przy ładnej pogodzie?". Dzieci ćwiczą rozpoznawanie, odczuwanie i regulowanie różnych emocji.

Umiejętności emocjonalne: Odporność

Zabawa na zewnątrz w każdych warunkach pogodowych (UH)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Urriðaholtsskóli, Islandia
Tytuł/nazwa działalności:	Zabawa na zewnątrz w każdych warunkach pogodowych
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności emocjonalne: Odporność
Adresowana grupa wiekowa:	Od 0 do 18 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	bez ograniczeń
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Wodoodporne i ciepłe ubrania i buty
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Na Islandii jest takie powiedzenie: "Nie ma złej pogody, są tylko złe ubrania". Dzieci bawiące się na zewnątrz w Islandii są często otoczone wyjątkowym i zapierającym dech w piersiach krajobrazem, górami wulkanicznymi, lodowcami, gorącymi źródłami, wodospadami i plażami z czarnym piaskiem. Te cuda natury stanowią zróżnicowany i ekscytujący plac zabaw dla dzieci. Islandia słynie również z nieprzewidywalnej pogody, która może wahać się od łagodnej i przyjemnej do zimnej, wietrznej, deszczowej, a nawet śnieżnej w krótkim okresie czasu. Dzieci bawiące się na zewnątrz w Islandii muszą być przygotowane na dostosowanie się do różnych warunków pogodowych, często w ciągu tego samego dnia. Można zauważyć, że noszą wodoodporną odzież, czapki i rękawiczki, aby się chronić, nawet jeśli w danym momencie nie jest to konieczne. Ze względu na nieprzewidywalne warunki pogodowe na Islandii, dzieci bawiące się na zewnątrz muszą być odporne i elastyczne. Uczą się dostosowywać swoje działania w zależności od pogody i jak najlepiej wykorzystywać swoje doświadczenia na świeżym powietrzu, niezależnie od warunków, w jakich się znajdują. Ich interakcje z wyjątkowym krajobrazem, ich zdolność adaptacji do zmiennej pogody, zaangażowanie w różnorodne zajęcia na świeżym powietrzu, duch przygody, zdolność adaptacji i ich związek z naturą to

	sposoby uczenia się odporności. Celem jest umożliwienie dzieciom cieszenia się każdą chwilą dzieciństwa.
--	---

Historia "Zelda rywalizuje z Karlem" (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić ""Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Story Zelda rywalizuje z Karlem
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności emocjonalne: Odporność
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 2
Czas trwania:	30 minut
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Historia drukowana (Historia zaczerpnięta z: Rescur: Na falach, program nauczania o odporności dla przedszkoli i szkół podstawowych)
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Pewnego dnia nauczycielka Zeldy ogłosiła, że w przyszłym tygodniu w przedszkolu odbędzie się bieg z przeszkodami i każdy zainteresowany może wziąć w nim udział. Kiedy kangur Karlo usłyszał to ogłoszenie, zaczął przechwalać się wszystkim, jak szybko potrafi biegać i jak łatwo wygra wyścig. Kpił też z jeża Zeldy, mówiąc jej: "Jestem lepszy od ciebie w bieganiu i mogę z łatwością przeskoczyć każdą przeszkodę". Zelda zasmuciła się, ponieważ dobrze wiedziała, że jest powolna i nie może przeskoczyć żadnej przeszkody. W rzeczywistości brała udział w tym wyścigu w zeszłym roku i nie udało jej się go ukończyć. Wciąż pamięta, jak źle się czuła po wyścigu. Kiedy Zelda wróciła do domu, porozmawiała z rodzicami o wyścigu. Oni również pamiętali, jak smutna była Zelda w zeszłym roku po tym, jak nie ukończyła wyścigu. Kiedy Zelda przypomniła sobie zeszłoroczny wyścig, zaczęła płakać: "Wiesz, mam, to niesprawiedliwe, że niektóre zwierzęta mogą biegać i skakać tak szybko, a ja nie. Jestem naprawdę zła, że nie mogę biegać i skakać wystarczająco szybko. Nigdy nie będę w stanie wygrać wyścigu". Mama przytuliła Zeldę i powiedziała: "Zeldo, cieszę się, że powiedziałaś mi, co czujesz. Rozumiem, jak trudno jest ci się tak czuć. Wiem, że nie jest ci łatwo biegać, ale chcę, żebyś zawsze wiedziała, jak bardzo tata i ja cię kochamy i jak bardzo w ciebie wierzymy". Tata Zeldy dodał: "Moja droga Zeldo, chcę, abyś zachowała w sercu mały sekret, którym się z tobą podzielę - staraj się ze wszystkich sił. Wysiłek jest o wiele ważniejszy niż końcowy rezultat. Nie zapominaj, że twój wysiłek pokazuje twoją odwagę i charakter! Chcę, żebyś zawsze o tym pamiętała, kochana!". Następnego dnia nauczyciel zapytał, kto chce wziąć udział w wyścigu. Karlo podniósł rękę jako pierwszy. Nauczyciel poczekał chwilę i w ostatniej chwili zobaczył Zeldę podnoszącą rękę.

	ręka. Wszyscy byli zaskoczeni odwagą Zeldy, by rywalizować z tak dobrymi zawodnikami.
--	--

	jako Karlo. Wyścig się rozpoczął, a Karlo biegł daleko przed Zeldą, z łatwością przeskakując wszystkie przeszkody. Dotarł do połowy ścieżki, a Zeldy nie było nigdzie w zasięgu jego wzroku. Nadeszła pora lunchu i Karlo był głodny, więc postanowił zrobić sobie przerwę, aby zjeść swój ulubiony posiłek. Kiedy zjadł, powiedział: "Ugh, mój żołądek jest pełny i nie mogę od razu kontynuować biegu". Myślę, że to dobry pomysł na krótką drzemkę. Poza tym, nawet jeśli Zelda mnie wyprzedzi, będę w stanie ją dogonić przed wejściem na metę. W tym samym czasie Zelda szła powoli, krok za krokiem. Gdy na jej drodze pojawiała się jakaś przeszkoda, na przykład mały kamień, Zelda zwiniała się w kłębek i przetaczała przez przeszkodę. Bardzo trudno było jej konkurować z Karłą, ponieważ kangury potrafią szybko biegać i skakać. A jednak Zelda nie poddawała się, bez względu na to, jak bardzo była zmęczona. Po prostu szła i próbowała iść dalej. Cały czas myślała o słowach swoich rodziców. Te słowa dodawały jej sił. Zelda szła powoli, krok za krokiem, mówiąc: "Moim celem jest ukończenie wyścigu, bez względu na to, jak długo to potrwa. Nie poddam się, nawet jeśli Karlo jest bardzo blisko celu". Karlo zaspał, a kiedy się obudził, nigdzie nie widział Zeldy! Pobiegnął z pełną prędkością do mety i tam zobaczył czekającą na niego Zeldę! Jeź Zelda wygrał wyścig! Odwaga i wytrwałość Zeldy w końcu się opłaciły". Po przeczytaniu historii możesz porozmawiać z dzieckiem, zadając mu następujące pytania: <i>Jaki jest główny problem Zeldy?</i> <i>Jak się czuła, gdy kangur z niej kpił?</i> <i>Jak czuła się w zeszłym roku, kiedy nie mogła ukończyć wyścigu?</i> <i>Czy uważasz, że pomysł Zeldy, by podzielić się swoimi uczuciami z rodzicami, był dobry? W jaki sposób rodzice pomogli Zeldzie? Jaki był sekret ojca Zeldy?</i> Możesz odnieść historię do osobistych doświadczeń dziecka, korzystając z poniższych pytań: <i>Czy kiedykolwiek czułeś się jak Zelda?</i> <i>Z kim podzieliłeś się swoimi uczuciami?</i> <i>Jeśli nie, to z kim mógłbyś się nimi teraz podzielić?</i> Możesz skierować uwagę dziecka na fakt, że trudności nie należy pokonywać samodzielnie. <i>Czy ktoś mógłby ci w tym pomóc?</i> Ważne jest, aby podkreślić, że rozmowa o swoich uczuciach z kimś, kogo kochasz i komu ufasz, jest dobrym sposobem na poradzenie sobie z czymś, co jest dla ciebie trudne. Możesz również podać własny przykład. Możesz przypomnieć dziecku niektóre szczegóły z historii: <i>Wymień kilka zachęcających słów, które pomogły Zeldzie. Pomóż dziecku i powtórz słowa z historyjki:</i> <i>Będę walczył z całych sił.</i>
--	--

	<i>Zrobię co w mojej mocy.</i>
--	--------------------------------

	<i>Moim celem jest ukończenie wyścigu, bez względu na to, ile to zajmie.</i> <i>Nie poddam się, nawet jeśli kangur jest bardzo blisko celu. Będę cieszyć się wyścigiem niezależnie od wyniku.</i> <i>Będę szczęśliwy, jeśli uda mi się być nieco szybszym niż w ostatnim wyścigu.</i> Możesz podkreślić, że zachęcające myśli, które "chowają się" w naszych głowach, mogą pomóc nam zachęcić się, podjąć wysiłek, a dziecko może je po prostu wypowiedzieć na głos lub do siebie. Zastanówcie się wspólnie, jakie mogą być te słowa zachęty. <i>"Jeśli pojawia się jakaś trudność - rozwiązanie jest ukryte w mojej głowie.</i> <i>Jeśli będę go szukał, to go znajdę - więc będę miał SUPER uczucie!"</i>
--	---

Gąsienica (Little Steps)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Małe kroki, Bułgaria
Tytuł/nazwa działalności:	Gąsienica
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności emocjonalne: Odporność
Adresowana grupa wiekowa:	Od 6 do 7 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: 18
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 2
Czas trwania:	35 minut
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	dwie liny, dwa duże hula-hop, cztery miękkie klocki do wspinaczki, dwie ławki, osiem pachołków, dwie proste układanki z gąsienicą
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Nauczyciel dzieli dzieci na dwie drużyny. Obie drużyny mają jedną linę, której nie mogą puścić. Uczestnicy ustawiają się w rzędach i przechodzą przez różne przeszkody. Głównym celem jest pokonanie ostatniej przeszkody bez zerwania liny (jak prawdziwa gąsienica). Pierwsza drużyna, która przejdzie trudną trasę, zostaje zwycięzcą. Pierwszą przeszkodą dla każdej drużyny jest ściśnięcie hula-hop (w poniedziałek gąsienica zjadła jedno jabłko). Drugą przeszkodą jest przejście po dwóch miękkich blokach wspinaczkowych (we wtorek zjadła dwie gruszki). Trzecim jest przejście przez ławkę (w środę zjadła trzy śliwki). Czwartą biegą zygakiem z szyszkami (w czwartek zjadła cztery truskawki). Ostatnią przeszkodą jest ułożenie wszystkich części ze zmiksowanej gąsienicy (w piątek zjadła pięć pomarańczy).

Przygoda z obwodem sensorycznym (Akata Makata)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Akata Makata, Grecja
Tytuł/nazwa działalności:	Przygoda z obwodem sensorycznym
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności emocjonalne: Odporność
Adresowana grupa wiekowa:	Od 4 do 8 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 15 Max: 20
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 2 Max: 5
Czas trwania:	30 minut na sesję (dwa razy w tygodniu przez 6 tygodni)
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Miękki sprzęt do zabawy (maty, poduszki), muzyka przyjazna sensorycznie
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Podczas tej aktywności dzieci przechodzą przez serię wyzwań fizycznych z przewodnikiem, zaprojektowanych w celu zwiększenia integracji sensorycznej i rozwoju umiejętności motorycznych. Przygoda rozpoczyna się od rozgrzewki składającej się z dynamicznego rozciągania i ćwiczeń proprioceptywnych przygotowujących ciało do ruchu. Następnie dzieci angażują się w ćwiczenia raczkowania, poruszając się przez tunele i przeszkody, aby stymulować propriocepcję i świadomość przestrzenną. Podczas raczkowania zachęca się je do odkrywania różnych tekstur i powierzchni, takich jak miękkie maty lub tkaniny dotykowe, aby jeszcze bardziej wzbogacić ich doznania sensoryczne. Po ukończeniu obwodu raczkowania dzieci przechodzą do ćwiczeń toczenia, podczas których ćwiczą toczenie się w różnych kierunkach, aby promować obustronną koordynację i wkład przedsionkowy. Mogą toczyć się na wyścielanych matach lub nadmuchiwanych piłkach do ćwiczeń, zmieniając prędkość i intensywność swoich ruchów, aby rzucić wyzwanie ich umiejętnościom równowagi i koordynacji. Wreszcie, przygoda kończy się ćwiczeniami równowagi, podczas których dzieci ćwiczą stanie na jednej nodze, chodzenie po belkach równoważni lub poruszanie się po serii stopni. Działania te pomagają poprawić siłę rdzenia, równowagę i proprioceptywne sprzężenie zwrotne, przyczyniając się do ogólnego dobrego samopoczucia fizycznego i pewności siebie.

	Przez cały czas trwania Sensory Circuit Adventure dzieci otrzymują pozytywne wzmocnienie i zachętę od instruktorów, tworząc wspierające i integracyjne środowisko, w którym każdy czuje się upoważniony do udziału i odniesienia sukcesu. Przez
	Zapewniając różnorodne doświadczenia sensoryczne i wyzwania ruchowe, ćwiczenie zapewnia, że wszyscy uczestnicy mogą zaangażować się i czerpać korzyści z aktywności, niezależnie od ich indywidualnych umiejętności lub preferencji sensorycznych. Ogólnie rzecz biorąc, Sensory Circuit Adventure oferuje pozytywne i wzbogacające doświadczenie, które promuje lepszą integrację sensoryczną, zwiększoną świadomość ciała i lepsze umiejętności motoryczne dla wszystkich uczestników.

Program Seamless Steps (Akata Makata)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Akata Makata, Grecja
Tytuł/nazwa działalności:	Program Seamless Steps
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Umiejętności emocjonalne: Odporność
Adresowana grupa wiekowa:	Od 5 do 6 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 15 Maks: 30
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 2 Maks: 6
Czas trwania:	6 tygodni w ciągu roku szkolnego
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	kojące ruchy i dźwięki, strategie angażowania lub przekierowywania dziecka, karty wymiany obrazków, materiały sensoryczne (takie jak teksturowane tkaniny, pachnące ciasto do zabawy lub puzzle dotykowe), biurka i krzesła w rozmiarze dziecięcym, małe stoliki z jedzeniem do zabawy dla dzieci.
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Program Seamless Steps obejmuje działania oparte na zmysłach i pomoce wizualne, aby ułatwić płynne przejście dzieciom z zaburzeniami rozwojowymi. Cotygodniowe sesje współpracy między nauczycielami przedszkola i szkoły podstawowej zapewniają spójne podejście. Wszystkie rodziny są ekspertami w dziedzinie swojego dziecka i mają kluczowe znaczenie dla wspierania jego przejścia do szkoły. Poprzez rozwijanie i utrzymywanie opartych na szacunku relacji z rodzinami, nauczyciele odgrywają ważną rolę we wzmacnianiu i wspieraniu rodzin w uznawaniu znaczenia dzielenia się istotnymi informacjami na temat ich dziecka oraz we wspieraniu programu Seamless Steps w ich przejściu. Rodziny dzieci niepełnosprawnych lub z opóźnieniami rozwojowymi mogą chcieć omówić lub poinformować szkołę o: Pierwszą sesję można przeprowadzić z nauczycielami i rodzicami. Rodzice mogą podzielić się z nauczycielami metodami, które pomagają uspokoić dziecko (na przykład kojące ruchy i dźwięki, strategie angażowania lub przekierowywania dziecka). • jak pomóc dziecku być jak najbardziej niezależnym (na przykład w porze lunchu);

	• podejścia, które pomagają dziecku reagować na instrukcje;
--	---

	wskazówki i odpowiedzi, które pomagają zaangażować dziecko (na przykład karty wymiany zdjęć). Drugim przykładem aktywności w ramach programu Seamless Steps może być "Sensory Exploration Station". W tej aktywności dzieci są zapraszane do angażowania się w różne materiały sensoryczne, takie jak teksturowane tkaniny, pachnące ciasto do zabawy lub puzzle dotykowe. W każdym tygodniu stacja może oferować różne doświadczenia sensoryczne dostosowane do potrzeb i zainteresowań dzieci. Na przykład, jeden tydzień może koncentrować się na odkrywaniu różnych tekstur poprzez dotyk, podczas gdy inny tydzień może podkreślać działania sensoryczne związane z określonymi tematami lub koncepcjami wprowadzanymi w klasie. Wraz z materiałami sensorycznymi można włączyć pomoce wizualne, takie jak harmonogramy obrazkowe lub tablice wyboru, aby zapewnić strukturę i wsparcie dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi. Oferując bezpieczne i stymulujące środowisko do eksploracji sensorycznej, aktywność ta nie tylko promuje integrację sensoryczną, ale także zachęca do interakcji społecznych, komunikacji i rozwoju umiejętności motorycznych wśród wszystkich dzieci w klasie. Innym działaniem mającym na celu wsparcie przejścia z przedszkola do szkoły podstawowej w ramach programu Seamless Steps może być "Spacer sensoryczny w poszukiwaniu gotowości szkolnej". W tym ćwiczeniu dzieci przechodzą z przewodnikiem przez serię stacji sensorycznych ustawionych tak, aby symulować typowe doświadczenia i środowiska, które napotkają w nowej szkole podstawowej. Na przykład, jedna stacja może obejmować mini klasę z biurkami i krzesłami wielkości dziecka, gdzie dzieci mogą ćwiczyć siedzenie i słuchanie krótkiej historii czytanej przez nauczyciela. Inna stacja może naśladować szkolną stołówkę, oferując małe stoliki z jedzeniem do zabawy, aby dzieci mogły udawać, że jedzą razem lunch, zachęcając do socjalizacji i zaznajamiania je z rutyną w porze lunchu. Dodatkowo, może istnieć stacja zaprojektowana tak, aby przypominała plac zabaw, ze sprzętem takim jak zjeżdżalnie, huśtawki i konstrukcje wspinaczkowe, pozwalając dzieciom na angażowanie się w aktywność motoryczną i rozwijanie pewności siebie w poruszaniu się po przestrzeniach do zabawy na świeżym powietrzu. Podczas spaceru sensorycznego można zapewnić pomoce wizualne, takie jak harmonogramy obrazkowe lub wskazówki dotyczące przejścia, aby pomóc dzieciom zrozumieć i przewidzieć każdą aktywność, wspierając poczucie przewidywalności i bezpieczeństwa podczas procesu przejścia. Doświadczając tych symulowanych środowisk szkolnych w sposób wspierający i kierowany, dzieci mogą zapoznać się z rutyną, oczekiwaniami i fizycznymi przestrzeniami szkoły podstawowej, pomagając im ułatwić przejście i promować płynne dostosowanie się do nowego środowiska edukacyjnego. Ćwiczenie 3 może być wykorzystane w szkole podstawowej po tym, jak dzieci zapoznają się ze stacjami sensorycznymi. To ćwiczenie jest rozszerzeniem ćwiczenia 3, w którym dzieci z przedszkola angażują się w odgrywanie ról z dziećmi ze szkoły podstawowej w prawdziwej klasie, stołówce i na szkolnym podwórku/placu zabaw. Ćwiczenie to można powtórzyć kilka razy.
--	--

Autonomia: Umiejętności samoopieki

Make my day! (AEJE)

Nazwa przedszkola/szkoły:	AEJE - Jardim de Infância de Areias de Vilar; Portugal
Tytuł/nazwa działalności:	Milego dnia!
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Autonomia: Umiejętności samoopieki
Adresowana grupa wiekowa:	Od 5 do 6 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 10 Maks: 24
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 3
Czas trwania:	Rok szkolny
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Potrzebne materiały: - wydrukowane obrazy przedstawiające różne czynności wykonywane w ciągu dnia, - duże tablice plakatowe lub pojedyncze arkusze papieru dla każdego ucznia, - klej lub taśma.
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Rozpocznij od omówienia z uczniami koncepcji codziennej rutyny. Porozmawiaj o znaczeniu posiadania rutyny, o tym, jak pomaga ona w organizacji naszego dnia i jak przyczynia się do samoregulacji. Zorganizuj burzę mózgów, podczas której uczniowie podzielą się różnymi czynnościami, które wykonują w ciągu dnia. Zapisz te czynności na tablicy lub dużym arkuszu papieru. Wyjaśnij uczniom, na czym polega ćwiczenie. Każdy uczeń będzie musiał podnieść karty z czynnościami, które wykonuje w ciągu dnia. Następnie będą musieli umieścić je w kolejności, w jakiej wykonują je w ciągu dnia. Umieszczą je w kolejności na plakacie lub arkuszu papieru, który otrzymali. Obok każdej czynności uczniowie mogą narysować słońce, jeśli czynność jest wykonywana w ciągu dnia, lub księżyc lub gwiazdy, jeśli czynność jest wykonywana w nocy. Po tym, jak uczniowie wykonają swoje plakaty z codzienną rutyną, zbierz ich razem na sesję refleksji. Poproś każdego ucznia, aby podzielił się swoim plakatem z klasą, wyjaśniając czynności i kolejność ich wykonywania. Omów, w jaki sposób posiadanie rutyny pomaga w zarządzaniu czasem i utrzymaniu poczucia

	porządku.
	Zachęcaj uczniów do dzielenia się swoimi nawykami z rodzicami lub opiekunami w domu. Może to sprzyjać komunikacji i współpracy między domem a szkołą. Ćwiczenie to nie tylko pomaga uczniom wizualizować ich codzienną rutynę, ale także promuje samoregulację, ponieważ aktywnie uczestniczą w organizowaniu i prezentowaniu swoich harmonogramów.

Autonomia: Odpowiedzialność

Moja szkolna mapa przygód (AEJE)

Nazwa przedszkola/szkoły:	AEJE - Jardim de Infância de S. Bernardo, Portugal
Tytuł/nazwa działalności:	Moja szkolna mapa przygód
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Autonomia: Odpowiedzialność
Adresowana grupa wiekowa:	Od 5 do 6 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 10 Maks: 24
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 3
Czas trwania:	Rok szkolny
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Potrzebne materiały: - duże arkusze papieru lub kartonu; - markery, kredki, kolorowe ołówki; - naklejki lub wycięte obrazki; - klej; - czasopism lub drukowanych obrazów przedmiotów związanych ze szkołą. Przestrzeń (wygodna i otwarta przestrzeń, na przykład sala gimnastyczna).
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Zbierz dzieci w wygodnej i otwartej przestrzeni; omów koncepcje przejścia i zmian, koncentrując się na pozytywnych aspektach przejścia do szkoły podstawowej; Wyjaśnij, że stworzą "mapę szkolnej przygody", aby nawigować po swojej podróży do nowej szkoły. Zadawaj pytania takie jak "Czym jesteś podekscytowany?" "Czy są jakieś zmartwienia i obawy?". Dzieci mogą podzielić się swoją opinią z partnerem lub w małych grupach. Rozdaj każdemu dziecku duże arkusze papieru lub kartonu; poinstruuuj je, aby stworzyły mapę przedstawiającą ich podróż z przedszkola do szkoły podstawowej. Mogą użyć markerów, kredek i kolorowych ołówków, aby narysować i oznaczyć różne punkty orientacyjne lub punkty zainteresowania na swojej mapie. Mogą również dodać do swoich map naklejki, obrazki i wycięte zdjęcia. Gdy mapy zostaną ukończone, dzieci rozejdą się, a wolontariusze zostaną poproszeni o podzielenie się swoimi mapami i wyjaśnienie elementów, które na nich uwzględnili.

	Przeprowadź dyskusję na temat ćwiczenia: Co najbardziej podobało ci się w tym ćwiczeniu? Jak się czułeś podczas tworzenia mapy? Jeśli to możliwe, stwórz w klasie miejsce, w którym mapy będą prezentowane. Może to służyć jako wizualne przypomnienie ich kreatywności i podekscytowania w okresie przejściowym.
--	---

Spotkania z rodzicami prowadzone przez uczniów (UH)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Urriðaholtsskóli, Islandia
Tytuł/nazwa działalności:	Spotkania z rodzicami prowadzone przez uczniów
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Autonomia: Odpowiedzialność
Adresowana grupa wiekowa:	Od 6 do 16 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: 2
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 2
Czas trwania:	15 min
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Instrukcje dla uczniów. Instrukcje dla nauczyciela. 1-2 miesiące nadzorowanego przygotowania w szkole.
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Prowadzone przez uczniów zebrania rodziców nadają nowy ton spotkaniom rodziców, które odbywają się 2 razy w roku i trwają po 15 minut w gronie rodziców, uczniów i wychowawcy klasy. W tego rodzaju spotkaniach uczeń odgrywa główną rolę i prowadzi rozmowę. Spotkanie odbywa się w języku urzędowym lub w języku ojczystym ucznia. Nacisk kładziony jest na kierowaną ocenę, kierowaną naukę, komunikację, współpracę, tożsamość, pewność siebie, mocne strony, dyskusje i usamodzielnianie. Podczas przygotowań uczeń spogląda wstecz i wybiera projekt, który uważa za dobry do pokazania swoich mocnych stron. Podczas rozmowy wyjaśnia rodzicom i nauczycielowi nadzorującemu (z pomocą tłumacza, jeśli ma to zastosowanie), dlaczego wybrał to zadanie, jaki jest jego cel, jakie umiejętności zostały wyćwiczone i co wie teraz po wykonaniu zadania, czego nie wiedział wcześniej. Organizowanie spotkań z rodzicami prowadzonych przez uczniów ma na celu aktywizację i wzmocnienie pozycji ucznia w celu zwiększenia jego wiary we własne możliwości. Celem jest, aby uczeń był w stanie wpływać i wyrażać siebie na temat swoich studiów, wiedzieć, gdzie jest, dokąd zmierza i co stanowi dobry wynik.

Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności czytania i pisania

Mówienie, pisanie i śpiewanie liter (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Mówienie, pisanie i śpiewanie liter
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności czytania i pisania
Adresowana grupa wiekowa:	Od 5 do 7 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: 20
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 3
Czas trwania:	Przez cały rok przed rozpoczęciem szkoły.
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	- litery alfabetu i zdjęcie przedstawiające termin zaczynający się na daną literę. - kamera - tablica i kreda - komputer

Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Przed samym ćwiczeniem zaoferowaliśmy dzieciom litery alfabetu, aby dzieci mogły zauważyć, jak każda litera jest napisana i połączyć literę z koncepcją. Następnie każde dziecko wybiera jedną literę, którą zapisuje na tablicy i wypowiada na głos. Nauczyciel nagrywa każde dziecko. Na kolejnym nagraniu dzieci wypowiadają również tekst związany z literą, który może być stworzony przez nauczyciela i dzieci. Później wideo jest układane w aplikacji. Film jest dostępny dla rodziców w domu i dla dzieci w przedszkolu. Przykład tego działania można znaleźć pod linkiem: hrvatska abeceda (genially.com) Ćwiczenie nie musi być wykonywane przy użyciu technologii, ale może być dostosowane do wykorzystania na żywo z dziećmi.
--	--

Nieprzewidywalna gra fabularna w kości (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Nieprzewidywalna gra fabularna w kości
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności czytania i pisania
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1Max : bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	Tak długo, jak dzieci są zainteresowane
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Do tej gry potrzebna jest jedna lub kilka kostek z różnymi obrazkami na powierzchniach, które dzieci wykonały wspólnie z nauczycielem. Do wykonania kostek potrzebny jest papier, kredki, flamastry, klej i nożyczki.
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Po przygotowaniu kostek można się nimi bawić na różne sposoby. Grać może jedno lub więcej dzieci. Można grać jedną lub kilkoma kostkami. Mniejsze dzieci mogą rzucać kostkami i wymyślać zdania na temat koncepcji, którą uzyskały. Starsze dzieci mogą współpracować i wymyślać zdania, które łączą się ze sobą, tworząc w ten sposób historię.

Powiedz coś przeciwnego (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Powiedz coś przeciwnego
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności czytania i pisania
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Brak
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	W tej grze możemy użyć piłki. Nauczyciel mówi słowo i rzuca piłkę do dziecka, a gdy dziecko złapie piłkę, mówi przeciwne słowo. Jeśli dziecko nie odpowiedziało lub znalazło przeciwne słowo, nauczyciel wymawia je i ponownie przypisuje słowo. Przykłady przeciwieństw: blisko - daleko; czarno - biały; dzień - noc; szybko - wolno; gorąco - zimno; brudno - czysto; głośno - cicho; zdrowy - chory; szczęśliwy - smutny; drogi - tani; nowy - stary; lewy - prawy... W grę można grać w dowolnym miejscu (wewnątrz, na zewnątrz).

Fly fly game (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Fly fly game
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności czytania i pisania
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	Tak długo, jak dzieci są zainteresowane
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Brak
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Nauczyciel wypowiada zdanie, w którym wspomina o przedmiocie lub zwierzęciu, podczas którego dzieci muszą podnieść ręce, jeśli przedmiot lub zwierzę leci, lub opuścić ręce na stół, jeśli nie leci. Gra może być rozgrywana indywidualnie lub w grupach. Po kilku zdaniach nauczyciela dzieci mogą zmienić jego rolę.

Krokodylu, krokodylu, czy możemy przejść przez rzekę? (DVP)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Chorwacja
Tytuł/nazwa działalności:	Krokodylu, krokodylu, możemy przejść przez rzekę?
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności czytania i pisania
Adresowana grupa wiekowa:	Od 3 do bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 2 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	Tak długo, jak dzieci są zainteresowane.
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Brak
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Ta gra wymaga wyimaginowanej rzeki. Jedno dziecko jest krokodylem. Stoi po jednej stronie rzeki. Pozostali gracze (dzieci), którzy znajdują się po drugiej stronie rzeki, zadają mu pytanie: "Krokodylu, krokodylu, czy możemy przejść przez rzekę?". On odpowiada: "Tylko jeśli masz czerwony/niebieski/zielony... kolor". Dziecko, które nosi wymagany kolor, swobodnie przechodzi przez rzekę, a to, które tego nie robi, jest ścigane przez krokodyla. Celem jest ucieczka przed krokodylem i przejście na drugą stronę rzeki. Osoba złapana przez krokodyla staje się nowym krokodylem. Ta gra może być rozgrywana w dowolnym środowisku z adaptacją (np. w basenie).

Arkusze ćwiczeń dla płynnego przejścia przedszkolaków do szkoły podstawowej (Akata Makata)

Nazwa przedszkola/szkoły:	Akata Makata, Grecja
Tytuł/nazwa działalności:	Arkusze ćwiczeń dla płynnego przejścia przedszkolaków do szkoły podstawowej
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności czytania i pisania
Adresowana grupa wiekowa:	Od 4 do 6 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 5 Maks: 25
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: 3
Czas trwania:	1,5 do 2 godzin
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	arkusze do rysowania i tworzenia broszury: https://www.canva.com/design/DAGHLKLSypY/yMGqUhgPH4A3ofmGbtjsgg/edit
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Pomysły dla dzieci do narysowania przed wizytą w szkole podstawowej i po jej zakończeniu. Zanim dzieci narysują, lepiej omówić tę kwestię w klasie. <i>"Jaka ma być moja nowa szkoła?"</i> Rozmawiamy z dziećmi, zapisujemy, jak marzą o swojej szkole i co dzieci rysują. Możemy zrobić małą książeczkę i dać ją nauczycielowi, który powita nas w szkole podstawowej. Jedną z kwestii, którą zdecydowanie powinniśmy omówić, są różnice istniejące między przedszkolem a szkołą podstawową, rejestrując myśli dzieci. W przedszkolu jemy na serwetce położonej na stole, podczas gdy w szkole podstawowej jemy podczas przerwy. W przedszkolu rysujemy na sztaludze, a w szkole podstawowej na bloku. W przedszkolu wykonujemy dowolne zadania, podczas gdy w szkole podstawowej wykonujemy zadania książkowe lub zeszytowe itp.

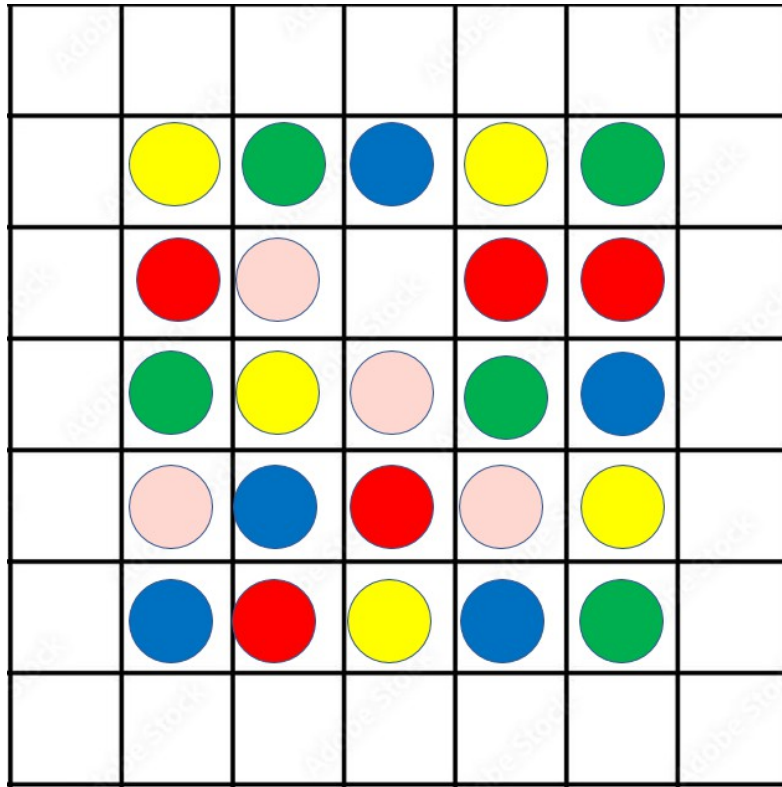
Podstawowe umiejętności akademickie: Wstępne umiejętności matematyczne i numeryczne

Tokeny (UKEN)

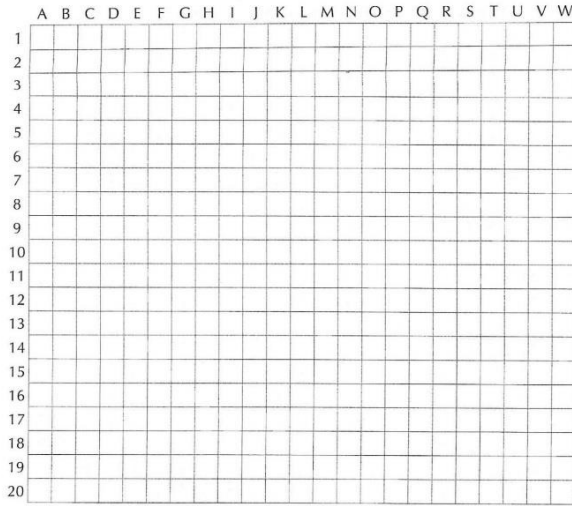
Nazwa przedszkola/szkoły:	UKEN, Polska
Tytuł/nazwa działalności:	Żetony
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności przedmatematyczne i numeryczne
Adresowana grupa wiekowa:	Od 5 do 7 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1Max : bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1Max : bez ograniczeń
Czas trwania:	20 minut
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	tokeny
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Umieść żetony na planszy całkowicie losowo. Następnie usuń jeden wybrany żeton z planszy. Spowoduje to utworzenie jednego pustego miejsca na planszy, które umożliwi przesuwanie żetonów. Zadanie polega na uporządkowaniu kolorów żetonów: każdy kolor w jednej linii.

Przykłady ustawień tokenów:

Kolorowanka 1 (UKEN)

Nazwa przedszkola/szkoły:	UKEN, Polska						
Tytuł/nazwa działalności:	Kolorowanka 1						
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności przedmatematyczne i numeryczne						
Adresowana grupa wiekowa:	Od 6 do 9 lat						
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń						
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń						
Czas trwania:	15 minut						
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Kredki						
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Rozwiązując zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrycia algorytmów, dzieci kolorują odpowiednie pola na obrazku zgodnie z poniższymi instrukcjami. <table border="1" data-bbox="558 1809 1324 1948"> <tr> <td></td> <td>F5, G4, G5, H3, H4, H5, I2, I3, I4, I5, J2, J3, J4, J5</td> </tr> <tr> <td></td> <td>C12, C17, C18, D10, D13, D16, D19, D6, D7, D8, E14, E16, E19, E5, E9, F14, F15, F19, F4, F7, G14, G18, G3, G7, H13, H19, H2, I1, I13, I18, I6, J1, J13, J19, J6</td> </tr> <tr> <td></td> <td>D11, D12, D17, D18, E10, E11, E12, E13, E18, F10, F11, F12, F13, F16, F17, F18, G10, G12, G13, G15, G16, G17, H10, H11, H14, H15, H16, H17, H18, H9, I10, I11, I14, I15, I16, I17, I7, I8, I9, J10, J11, J14, J15, J16, J7, J8, J9</td> </tr> </table>		F5, G4, G5, H3, H4, H5, I2, I3, I4, I5, J2, J3, J4, J5		C12, C17, C18, D10, D13, D16, D19, D6, D7, D8, E14, E16, E19, E5, E9, F14, F15, F19, F4, F7, G14, G18, G3, G7, H13, H19, H2, I1, I13, I18, I6, J1, J13, J19, J6		D11, D12, D17, D18, E10, E11, E12, E13, E18, F10, F11, F12, F13, F16, F17, F18, G10, G12, G13, G15, G16, G17, H10, H11, H14, H15, H16, H17, H18, H9, I10, I11, I14, I15, I16, I17, I7, I8, I9, J10, J11, J14, J15, J16, J7, J8, J9
	F5, G4, G5, H3, H4, H5, I2, I3, I4, I5, J2, J3, J4, J5						
	C12, C17, C18, D10, D13, D16, D19, D6, D7, D8, E14, E16, E19, E5, E9, F14, F15, F19, F4, F7, G14, G18, G3, G7, H13, H19, H2, I1, I13, I18, I6, J1, J13, J19, J6						
	D11, D12, D17, D18, E10, E11, E12, E13, E18, F10, F11, F12, F13, F16, F17, F18, G10, G12, G13, G15, G16, G17, H10, H11, H14, H15, H16, H17, H18, H9, I10, I11, I14, I15, I16, I17, I7, I8, I9, J10, J11, J14, J15, J16, J7, J8, J9						

Kolorowanka 2 (UKEN)

Nazwa przedszkola/szkoły:	UKEN, Polska
Tytuł/nazwa działalności:	Kolorowanka 2
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności przedmatematyczne i numeryczne
Adresowana grupa wiekowa:	Od 6 do 7 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1Max : bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1Max : bez ograniczeń
Czas trwania:	15 minut
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Kredki
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Dyktando graficzne przeznaczone dla przedszkolaków. Z niewielką liczbą elementów i tylko dwoma kolorami poradzą sobie bez problemu. Jedno dziecko odczytuje współrzędne i kolor przedmiotu, pozostałe układają je zgodnie ze wskazówkami kolegi lub koleżanki.

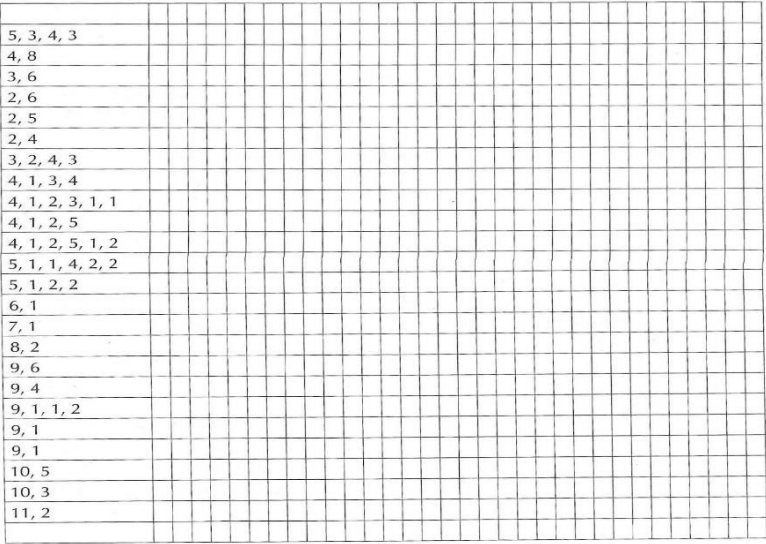
	1	2	3	4	5	6
A						
B						
C						
D						
E						
F						
G						

	1	2	3	4	5	6
A						
B						
C						
D						
E						
F						
G						

	1	2	3	4	5	6
A						
B						
C						
D						
E						
F						
G						

Kolorowanka 3 (UKEN)

Nazwa przedszkola/szkoły:	UKEN, Polska
Tytuł/nazwa działalności:	Kolorowanka 3
Umiejętność, którą rozwijamy podczas tej aktywności:	Podstawowe umiejętności akademickie: Umiejętności przedmatematyczne i numeryczne
Adresowana grupa wiekowa:	Od 6 do 7 lat
Liczba zaangażowanych dzieci:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Liczba zaangażowanych nauczycieli:	Min: 1 Maks: bez ograniczeń
Czas trwania:	15 minut
Wymagania: (Należy określić, czy do realizacji działania konieczne jest spełnienie jakichkolwiek szczególnych wymogów)	Kredki
Opis działania: (Prosimy o podanie szczegółów i wskazówek, jak powtórzyć działanie w innym miejscu).	Dzieci zauważają wzór, według którego liczby są ułożone i powtarzają go do końca linii.

Referencje

- [1] Boylan, F., Barblett, L., Lavina, L., & Ruscoe, A. (2023). Przekształcanie przejścia do szkoły podstawowej: wykorzystanie dziecięcych zasobów wiedzy i tożsamości. *European Early Childhood Education Research Journal*, 1 - 15.
- [2] Broberg, A. G., Wessels, H., Lamb, M. E. i Hwang, C.P. (1997). Wpływ opieki dziennej na rozwój zdolności poznawczych u ośmiolatków: badanie podłużne. *Developmental Psychology*, 33, 62-69.
- [3] Burger, K. (2014). Skuteczna wczesna opieka i edukacja: Skuteczne podejścia i strategie dydaktyczne wspierające rozwój dziecka. *European Early Childhood Education Research Journal*, 23(5), 743 - 760.
- [4] Ceglowski, D. i Bacigalupa, C. (2002). Cztery perspektywy jakości opieki nad dziećmi. *Early Childhood Education Journal*, 30(2), 87 - 92.
- [5] Correia, K. i Marques-Pinto, A. (2016). Adaptacja w okresie przejściowym do szkoły: perspektywy rodziców, nauczycieli przedszkolnych i nauczycieli szkół podstawowych. *Educational Research*, 58(3), 247-264.
- [6] Dumas, C. i Lefranc, A. (2012). Early schooling and later outcomes: Evidence from pre-school extension in France, w: J. Ermisch, M. Jantti i T. Smeeding (red.), *Inequality from Childhood to Adulthood: A Cross-National Perspective on the Transmission of Advantage*. New York: Russell Sage Foundation.
- [7] Eurydice (2009). *Zwalczanie nierówności społecznych i kulturowych poprzez wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem w Europie*. Bruksela: EACEA.
- [8] Fukkink, R. G. i Lont, A. (2007). Czy trening ma znaczenie? Metaanaliza i przegląd badań nad szkoleniem opiekunów. *Early Childhood Research Quarterly*, 22(3), 294 - 311.
- [9] Havnes, T. i Mogstad, M. (2011). No Child Left Behind: Subsydowana opieka nad dziećmi i długoterminowe wyniki dzieci. Outcomes. *American Economic Journal: Economic Policy*, 3(2), 97-129.
- [10] Kaga, Y., Bennett, J. i Moss, P. (2010). *Wspólna opieka i nauka: A cross-national study on the integration of early childhood care and education within education*. UNESCO.
- [11] Laevers, F. (2005). Program nauczania jako środek podnoszenia jakości wczesnej edukacji. Implications for policy, *European Early Childhood Education Research Journal*, 13(1), 17 - 29.
- [12] Lazzari, A. i Vandenbroeck, M. (2013). Wpływ wczesnej edukacji i opieki na rozwój poznawczy. Przegląd badań europejskich. In: *Transatlantic Forum on Inclusive Early Years. Badanie rozwoju małych dzieci z rodzin migrantów i*

rodzin o niskich dochodach, 1 - 12.

- [13] Lesemann, P. (2009). Wpływ wysokiej jakości edukacji i opieki na rozwój małych dzieci. Przegląd literatury. W: *Eurydice (Ed.). Wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem w Europie: Tackling Social and Cultural Inequalities*, Bruksela, 17-49.
- [14] Munton, T., Mooney, A., Moss, P., Petrie, P., Clark, A., Woolner, J., et al. (2002). *Research on ratios, group size and staff qualifications and training in early years and childcare settings*. TCRU: University of London. Zlecone przez Departament Edukacji i Umiejętności.
- [15] Oberhumer, P. (2005) International Perspectives on Early Childhood Curricula. *International Journal of Early Childhood*, 37(1), 27 - 38.
- [16] Picchio, M., Giovannini, D., Mayer, S., & Musatti, T. (2012) Dokumentacja i analiza doświadczeń dzieci: Ciągła działalność kolegialna dla profesjonalistów wczesnego dzieciństwa. *Early Years*, 32(2), 159 - 170.
- [17] Pramling, I., Sheridan, S. i Williams, P. (2006) Five preschool curricula - Comparative perspective. *International Journal of Early Childhood*, 38(1), 11-30.
- [18] Pramling, N. i Pramling Samuelsson, I. (2011). *Education Encounters: Nordic studies in early childhood didactics*. Dordrecht: Springer.
- [19] Sheridan, S. (2001). Ocena jakości i podnoszenie jakości w przedszkolu: Model rozwoju kompetencji. *Early Child Development and Care*, 166(1), 7 - 27.
- [20] Spiess, C.K., Büchel, F. i Wagner, G.G. (2003) Umieszczenie dzieci w szkole w Niemczech: Czy uczęszczanie do przedszkola ma znaczenie? *Early Childhood Research Quarterly*, 18, 255-270.
- [21] Sylva, K., Melhuish, E. C., Sammons, P., Siraj-Blatchford, I. i Taggart, B. (2004). *Projekt Effective Provision of Pre-School Education (EPPE)*. Efektywna edukacja przedszkolna. London: DfES / Institute of Education: Uniwersytet Londyński.
- [22] van Tuijl, C., & Leseman, P. P. M. (2007) Increases in the verbal and fluid cognitive abilities of disadvantaged children attending preschool in the Netherlands. *Early Childhood Research Quarterly*, 22(2), 188 - 203.
- [23] Wygotski, L. (2004). Wyobraźnia i tłum; kreatywność w dzieciństwie. *Journal of Russian & East European Psychology*, 42(1), 4 - 84.
- [24] Whalley, M. (2007). *Angażowanie rodziców w naukę ich dzieci*. SAGE Publications Ltd.

Konsorcjum projektowe

DV Pahuljica (Przedszkole Śnieżynka) działa jako niezależna instytucja w 4 lokalizacjach, zapewniając wysoki zasięg usług wczesnej edukacji i edukacji przedszkolnej na całej wyspie Rab. Oprócz regularnego 10-godzinnego programu przedszkolnego i żłobkowego, przedszkole zapewnia specjalne, wzbogacone programy dla dzieci, które zostały akredytowane przez Ministerstwo Edukacji, takie jak wczesna nauka języka angielskiego i edukacja muzyczna.

STRONA INTERNETOWA: www.dvp.hr

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie jest największą i jedną z najstarszych uczelni pedagogicznych w Polsce. Jej misja realizowana jest przez profesjonalną i doświadczoną kadrę dydaktyczną, stosującą nowoczesne i aktualne treści nauczania oraz wyraża się poprzez prowadzenie badań naukowych, wytyczanie nowych kierunków rozwoju nauki, przekazywanie wiedzy, rozwijanie i wzbogacanie osobowości absolwentów poprzez kształcenie ich zgodnie z najwyższymi standardami europejskimi.

STRONA INTERNETOWA: www.up.krakow.pl

IDEC to szkoleniowa firma konsultingowa z siedzibą w Pireusie w Grecji, założona w 1989 roku. Jej działalność obejmuje szkolenia, doradztwo w zakresie zarządzania, zapewnianie jakości, ocenę i rozwój rozwiązań cyfrowych zarówno dla sektora prywatnego, jak i publicznego. Klientami IDEC są zarówno MŚP, jak i większe greckie firmy z różnych sektorów.

STRONA INTERNETOWA: idec.gr

Żłobek i przedszkole Akata Makata znajduje się w samym sercu centrum Larissy, dobrze rozwiniętego regionu Grecji. Do przedszkola uczęszczają dzieci z miasta i regionu, a także dzieci o mieszanym pochodzeniu. Mając za główną zasadę dzieci i ich potrzeby, w Akata Makata wszystkie dzieci są wyjątkowe. Edukacja, którą zapewniają, szanuje ich osobowość, pochodzenie językowe, tożsamość społeczną i kulturową.

STRONA INTERNETOWA: www.akatamakata.eu

Little Steps to prywatne przedszkole w Sofii zapewniające anglojęzyczne środowisko i programy opieki i edukacji przedszkolnej. Ich motto brzmi: "Zapewniamy ciepłe, bezpieczne i opiekuńcze środowisko, które zachęca każde dziecko do naturalnej ciekawości uczenia się". Przedszkole jest częścią większego kompleksu Azbuki, który obejmuje trzy poziomy edukacyjne uczniów.

STRONA INTERNETOWA: www.azbuki-school.bg

Klaster Szkół AGRUPAMENTO DE ESCOLAS JOSÉ ESTÊVÃO pracuje z uczniami w wieku od 3 do 20 lat. Zajmuje się różnymi typami uczniów, którzy rozwijają swoje umiejętności w różnych miejscach w Aveiro. Klaster szkół prowadzi konsorcjum odpowiedzialne za szkolenie nauczycieli i pracowników szkół w pobliżu Aveiro.

STRONA INTERNETOWA: www.aeje.pt

CEIP Dama de Guardamar to szkoła publiczna zlokalizowana w nadmorskim mieście w Alicante o dość ważnym historycznym dziedzictwie kulturowym. Centrum opiera swoją metodologię na konstruktywistycznym uczeniu się, w ramach którego wyróżniają się działania oparte na współpracy, eksperymentalne i manipulacyjne, w których regularnie aktywnie uczestniczy cała społeczność edukacyjna.

STRONA INTERNETOWA: www.portal.edu.gva.es

Urridaholtsskoli zostało założone w 2018 roku. Jest to połączenie przedszkola i szkoły podstawowej, zorientowane na otwarte nauczanie, sport i ekologię. Wartości szkoły to szacunek, odpowiedzialność i środowisko. Uczniowie i pracownicy są zachęceni do dawania z siebie wszystkiego w zabawie i pracy. Przedszkole kładzie nacisk na ścisły związek społeczeństwa, przyrody i pracy w szkole. Dlatego szkoła kultywuje nauczanie na świeżym powietrzu i holistyczne projekty uczniów.

STRONA INTERNETOWA: urridaholtsskoli.is

